

Verze **EXPERT**

Detailní komentáře všech novel přímo v textu

2024

Aktualizace:

DAŇOVÉ

ZÁKONY

Celoroční interaktivní komplet nejnovějších
úplných znění zákonů s e-booky,
aktualizacemi a servisním webem

Vždy aktuální stav

Daně z příjmů / Opatření v oblasti daní /
Daň z přidané hodnoty / Daň silniční /
Daň z nemovitých věcí / Daňový řád

DanoveZakony365.cz

V ceně:

POHODA

Ekonomický software

DAŇOVÉ ZÁKONY 2024 EXPERT

Obsah

Zákon o daních z příjmů Strana 3	Zákon o opatřeních v oblasti daní Strana 95
Zákon o dani z přidané hodnoty Strana 98	Zákon o dani silniční Strana 165
Zákon o dani z nemovitých věcí Strana 169	Daňový řád Strana 186

ZDARMA další e-booky s nejnovějšími zněními a Daňový měsíčník 2024?
Jednoduchá registrace QR kódem na obálce nebo na DanoveZakony365.cz!
Další daňové zákony a účetní předpisy naleznete v druhém dílu této publikace.

POHODA

Ekonomický software

Ideální
pro komplexní
zpracování účetnictví
a daňové evidence

www.pohoda.cz

mPOHODA

mobilní fakturace a prodej

Aplikace, se kterou
vystavíte doklady z mobilu
a snadno je pošlete své účetní

www.mpohoda.cz

WWW

DAŇOVÉ ZÁKONY 2024 EXPERT. E-book v pdf, 1. vydání. Právní stav 1. ledna 2024.

www.DanoveZakony365.cz

© 2024 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz. Vyrobeno v EU.

ISBN 978-80-8183-182-9

Upozornění: *Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody.*

V této publikaci byly použity materiály Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Ministerstva financí ČR a ze Sbírky zákonů.

SPV | SPOLEČNOSTI PRO VÁS

PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ SPOLEČNOSTÍ ONLINE

+420 775 588 338

www.spolecnostiprovas.cz

ZÁKON O DANÍCH Z PŘÍJMŮ

Novely zákona o daních z příjmů

Zákon o daních z příjmů byl v průběhu roku 2023 a od 1. ledna 2024 novelizován celkem sedmkrát, z toho v jednom případě šlo pouze o posunutí účinnosti předchozí novely. Některé ze změn byly jen legislativně technické, navazující na nový stavební zákon a zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, hlavní věcné změny přinesl v závěru roku tzv. konsolidační balíček, který zvýšil některé daňové sazby, omezil výjimky, slevy a daňová zvýhodnění a zavedl limit vstupní ceny u osobních automobilů. Napříč celým zákonem pak byly provedeny technické změny v provázanosti jednotlivých ustanovení.

Zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona

- **Charakter novely:** Malá legislativně technická
- **Datum publikování:** 29. července 2021
- **Obsah předpisu:** V souvislosti s novým stavebním zákonem byla v zákoně o daních z příjmů upravena terminologie.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** § 38l odst. 1
- **Účinnost novely:** původně stanovena na 1. července 2023, zákonem č. 152/2023 Sb. posunuta na 1. ledna 2024

Zákon č. 432/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- **Charakter novely:** Malá legislativně technická
- **Datum publikování:** 23. prosince 2022
- **Obsah předpisu:** Ve vazbě na novelizaci zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích byl pojem „držitel“ upraven na „provozovatel“. Novela upřesnila, že výdaji (náklady) vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně fyzické osoby považuje za stanovených podmínek silniční daň zaplacená jedním z manželů, který je zapsán jako provozovatel motorového vozidla v osvědčení o registraci vozidla (dříve držitel motorového vozidla zapsaný) v technickém průkazu vozidla.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** § 24 odst. 2; Přejícné ustanovení
- **Účinnost novely:** 1. ledna 2024

Zákon č. 152/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 195/2022 Sb., a některé další související zákony

- **Charakter novely:** Malá legislativně technická
- **Datum publikování:** 5. června 2023
- **Obsah předpisu:** Novela posunula účinnost zákona č. 284/2021 Sb. (viz výše) na 1. ledna 2024.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložena) ustanovení:** změna účinnosti v části padesáté deváté čl. XCV zákona č. 284/2021 Sb. (odložení změn v § 38l odst. 1 zákona o daních z příjmů)
- **Účinnost novely:** 1. července 2023

Zákon č. 281/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

- **Charakter novely:** Malá věcná
- **Datum publikování:** 19. září 2023
- **Obsah předpisu:** Zákon novelizoval mimo jiné také zákon o daních z příjmů. Podle novelizovaného § 6 odst. 7 písm. e) zákona o daních z příjmů není předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti plnění poskytované v podobě paušální částky na náhradu nákladů spojených s výkonem práce z jiného místa dohodnutého se zaměstnavatelem, než je pracoviště zaměstnavatele (tj. při práci z domova neboli home office), a to do výše paušální částky

STORMWARE
POHODA
Ekonomický software

Volejte zdarma: 800 178 278 | www.pohoda.cz

*Jsme tu pro vás
Zákaznická podpora
a aktualizace
roku 2024 v ceně*

**Stabilní jistota
na cestě vašim
podnikáním**

stanovené pro rok 2024 vyhláškou č. 397/2023 Sb. na 4,50 Kč/hod. Předpokládá se zároveň, že tato paušální částka bude pravidelně valorizována.

- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 6 odst. 7
- **Účinnost novely:** 1. října 2023

Zákon č. 285/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- **Charakter novely:** Malá věcná
- **Datum publikování:** 22. září 2023
- **Obsah předpisu:** Za daňově uznatelný výdaj se podle novely považuje ve stanovených případech nově také pohledávka za dlužníkem, který je v preventivní restrukturalizaci, pokud je pohledávka přímo dotčena restrukturalizačním plánem a zanikla prominutím dluhu podle účinného restrukturalizačního plánu.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 24 odst. 2
- **Účinnost novely:** 23. září 2023

Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů

- **Charakter novely:** Velká věcná
- **Datum publikování:** 12. prosince 2023
- **Obsah předpisu:** Pro zdaňovací období, které započalo v roce 2024, byla zvýšena daň z příjmů právnických osob z 19 na 21 %. U fyzických osob se progresivní sazba daně z příjmů ve výši 23 % nově aplikuje na pásmo příjmů začínající na trojnásobku průměrné měsíční mzdy, nikoli čtyřnásobku jako doposud. Do uznatelných daňových výdajů bude možné od roku 2024 zařadit odpisy ze vstupní ceny osobních automobilů ve výši maximálně 2 000 000 korun. Nad tento limit se bude jednat o výdaj, kterým nebude možné snížit základ daně (uplatit do výdajů/nákladů). Obdobně bude limit aplikován u finančního leasingu. Snížit daňový základ již nebude možné o tzv. školkovné a o zaplacené členské příspěvky odborům. Zastropováno bylo osvobození u vymezených zaměstnaneckých benefitů v úrovni poloviny průměrné mzdy. U příspěvků zaměstnavatele na penzijní spoření a životní pojištění zaměstnanců se právní úprava nezměnila a jejich zvýhodnění zůstává. Slevu na dani na manželku bude možné uplatit pouze v případě péče o dítě do tří let. Zrušena byla sleva na studenta a některé další daňové úlevy fyzickým osobám. V daňových výdajích/nákladech již nebude možné uplatit jako propagační předmět tiché víno opatřené firemním logem (dosud platil pouze limit nejvyšší hodnoty 500 Kč/ks). Limit pro osvobození příjmů fyzických osob z tombol a hazardních her byl snížen z 1 000 000 Kč na 50 000 Kč.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 4 odst. 1 a 3; § 4a; § 6 odst. 3, 4, 6, 7, 9 a 10; § 10 odst. 1, 3, 4, 5 a 9; § 15 odst. 7 a 8; § 16 odst. 1; § 17c odst. 9; § 19 odst. 1; § 21 odst. 1; § 21b odst. 6 a 7; § 23 odst. 17; § 23e odst. 4; § 23g odst. 5; § 23i; § 23j; § 24 odst. 2 a 6; § 25 odst. 1; § 28 odst. 6; § 29 odst. 2 a 3; § 30a odst. 1, 2 a 3; § 30e; § 30f; § 30g; § 35a odst. 1; § 35ba odst. 1, 2 a 3; § 35bb; § 35c odst. 8; § 35d odst. 1 a 2; § 36 odst. 5; § 38 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 8; § 38ba; § 38bb; § 38bc; § 38d odst. 10; § 38da odst. 1, 3, 4 a 5; § 38g odst. 2; § 38h odst. 2, 6, 13 a 14; § 38k odst. 5; § 38l odst. 1, 2 a 4; § 38lb; § 38lc odst. 4 a 5; § 38t odst. 1, 4, 5 a 6; § 39; § 39b; Přejícná ustanovení
- **Účinnost novely:** převážně 1. ledna 2024, částečně 1. ledna 2025

Zákon č. 462/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří

- **Charakter novely:** Malá věcná
- **Datum publikování:** 29. prosince 2023
- **Obsah předpisu:** Tento zákon novelizoval mimo jiné zákon o daních z příjmů a zavedl v daňové oblasti některá opatření, která mají přispět k rozvoji kapitálového trhu (dlouhodobý investiční produkt, některé změny ve III. penzijním pilíři). V zákoně o daních z příjmů spojil dosavadní limity pro produkty spoření na stáří a rozšířil možnosti jejich aplikace i na nově zaváděný dlouhodobý investiční produkt. Novela obsahuje definice produktu pojištění na stáří, pojištění dlouhodobé péče a vytváří podmínky pro daňovou podporu produktu pojištění na stáří. Dlouhodobý investiční produkt nabídne oproti tradičním penzijním plánům pružnější možnosti investování s potencionálně vyšším zhodnocením při zachování přísné státní regulace (nebude možné investovat do rizikových instrumentů a firemních dluhopisů neobchodovaných na regulovaném trhu).
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 4 odst. 1; § 6 odst. 9 a 14; § 8 odst. 1, 6, 7 a 8; § 15a; § 15b; § 15c; § 34c odst. 2; § 36 odst. 2; § 38g odst. 5; § 38j odst. 2; § 38k odst. 5; § 38l odst. 1; Přejícná ustanovení
- **Účinnost novely:** 1. ledna 2024

Poznámky k dalším novelizacím zákona o daních z příjmů v průběhu roku 2024, opravy, doplňky

Průběžné informace o novelách jsou dostupné na DanoveZakony365.cz

Vždy aktuální text zákona o daních z příjmů:

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,

ve znění zákona č. 35/1993 Sb., č. 96/1993 Sb., č. 157/1993 Sb., č. 196/1993 Sb., č. 323/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 85/1994 Sb., č. 114/1994 Sb., č. 259/1994 Sb., č. 32/1995 Sb., č. 87/1995 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 149/1995 Sb., č. 248/1995 Sb., č. 316/1996 Sb., č. 18/1997 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 209/1997 Sb., č. 210/1997 Sb., č. 227/1997 Sb., č. 111/1998 Sb., č. 149/1998 Sb., č. 168/1998 Sb., č. 333/1998 Sb., č. 63/1999 Sb., č. 129/1999 Sb., č. 144/1999 Sb., č. 170/1999 Sb., č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 72/2000 Sb., č. 100/2000 Sb., č. 103/2000 Sb., č. 121/2000 Sb., č. 132/2000 Sb., č. 241/2000 Sb., č. 340/2000 Sb., č. 492/2000 Sb., č. 117/2001 Sb., č. 120/2001 Sb., č. 239/2001 Sb., č. 453/2001 Sb., č. 483/2001 Sb., č. 50/2002 Sb., č. 128/2002 Sb., č. 198/2002 Sb., č. 210/2002 Sb., č. 260/2002 Sb., č. 308/2002 Sb., č. 575/2002 Sb., č. 162/2003 Sb., č. 362/2003 Sb., č. 438/2003 Sb., č. 19/2004 Sb., č. 47/2004 Sb., č. 49/2004 Sb., č. 257/2004 Sb., č. 280/2004 Sb., č. 359/2004 Sb., č. 360/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 628/2004 Sb., č. 669/2004 Sb., č. 676/2004 Sb., č. 179/2005 Sb., č. 217/2005 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 357/2005 Sb., č. 441/2005 Sb., č. 530/2005 Sb., č. 545/2005 Sb., č. 552/2005 Sb., č. 56/2006 Sb., č. 57/2006 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 179/2006 Sb., č. 189/2006 Sb., č. 203/2006 Sb., č. 223/2006 Sb., č. 245/2006 Sb., č. 264/2006 Sb., č. 267/2006 Sb., č. 29/2007 Sb., č. 67/2007 Sb., č. 159/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 302/2007 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 306/2008 Sb., č. 482/2008 Sb., č. 2/2009 Sb., č. 87/2009 Sb., č. 216/2009 Sb., č. 221/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 289/2009 Sb., č. 303/2009 Sb., č. 304/2009 Sb., č. 326/2009 Sb., č. 362/2009 Sb., č. 199/2010 Sb., č. 346/2010 Sb., č. 348/2010 Sb., č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 236/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., č. 353/2011 Sb., č. 355/2011 Sb., č. 370/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 428/2011 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 466/2011 Sb., č. 470/2011 Sb., č. 192/2012 Sb., č. 399/2012 Sb., č. 401/2012 Sb., č. 403/2012 Sb., č. 428/2012 Sb., č. 500/2012 Sb., č. 503/2012 Sb., č. 44/2013 Sb., č. 80/2013 Sb., č. 105/2013 Sb., č. 160/2013 Sb., č. 215/2013 Sb., č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., č. 267/2014 Sb., č. 332/2014 Sb., č. 84/2015 Sb., č. 127/2015 Sb., č. 221/2015 Sb., č. 375/2015 Sb., č. 377/2015 Sb., č. 47/2016 Sb., č. 105/2016 Sb., č. 113/2016 Sb., č. 125/2016 Sb., č. 148/2016 Sb., č. 188/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., č. 454/2016 Sb., č. 170/2017 Sb., č. 200/2017 Sb., č. 225/2017 Sb., č. 246/2017 Sb., č. 254/2017 Sb., č. 293/2017 Sb., č. 92/2018 Sb., č. 174/2018 Sb., č. 306/2018 Sb., č. 32/2019 Sb., č. 80/2019 Sb., č. 125/2019 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 303/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., č. 299/2020 Sb., č. 343/2020 Sb., č. 386/2020 Sb., č. 450/2020 Sb., č. 540/2020 Sb., č. 543/2020 Sb., č. 588/2020 Sb., č. 609/2020 Sb., č. 39/2021 Sb., č. 251/2021 Sb., č. 284/2021 Sb., č. 285/2021 Sb., č. 286/2021 Sb., č. 297/2021 Sb., č. 284/2021 Sb., č. 324/2021 Sb., č. 329/2021 Sb., č. 353/2021 Sb., č. 142/2022 Sb., č. 142/2022 Sb., č. 366/2022 Sb., č. 432/2022 Sb., č. 458/2022 Sb., č. 152/2023 Sb., č. 281/2023 Sb., č. 285/2023 Sb., č. 349/2023 Sb. a č. 462/2023 Sb.

Jak jsou vyznačeny novely v textu úplného znění:

- obyčejné černé písmo – základní text včetně všech novel z předchozích let
- **tučné černé ležaté písmo** – text, který se změnil v průběhu roku 2023 (symbol ✂ znamená vypuštění textu bez náhrady)
- **tučné černé písmo** – text, který se změnil k 1. lednu 2024 (symbol ✂ znamená vypuštění textu bez náhrady)
- *ležaté písmo* – redakční poznámky, upozornění na dříve zrušené pasáže (zejména bez přeznačení následujících písmen nebo odstavců apod.)

§ 1

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹³⁷⁾ a upravuje

- daň z příjmů fyzických osob,
- daň z příjmů právnických osob.

ČÁST PRVNÍ

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

§ 2

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty.

(2) Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

(3) Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nejsou uvedeni v odstavci 2 nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky (§ 22). Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, jsou daňovými nerezidenty a mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují.

(4) Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.

§ 2a

Poplatník v paušálním režimu

- Poplatníkem v paušálním režimu je od prvního dne rozhodného

zdaňovacího období poplatník daně z příjmů fyzických osob, který

- k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období
 - je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující důchodové pojištění,
 - je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění a která není vyňata z povinnosti platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině,
 - není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
 - není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a
 - není dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení,
 - ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu,
 - k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období nevykonává činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
 - podá správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu, ve kterém si zvolí pásmo paušálního režimu, a nejpozději v poslední den lhůty pro podání oznámení o vstupu do paušálního režimu učinil oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti podle zákona upravujícího organizaci a provádění sociálního zabezpečení a oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění; tato lhůta je zachována, je-li nejpozději v poslední den této lhůty učiněno podání obsahující údaje požadované v příslušném oznámení správci daně společně s oznámením o vstupu do paušálního režimu nebo živnostenskému úřadu společně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi.
- (2) Poplatník daně z příjmů fyzických osob, který zahajuje činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, je poplatníkem v paušálním režimu od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tuto činnost zaha-

juje, pokud

- a) splňuje podmínky podle odstavce 1, přičemž podmínky podle odstavce 1 písm. a) a c) musí být splněny namísto k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období ke dni zahájení této činnosti,
- b) v části rozhodného zdaňovacího období přede dnem zahájení této činnosti nebyl plátcem daně z přidané hodnoty, společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a nevykonával činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti,
- c) v části rozhodného zdaňovacího období přede dnem zahájení této činnosti měl pouze
 1. příjmy od daně osvobozené,
 2. příjmy, které nejsou předmětem daně,
 3. příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,
 4. příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, pokud se nejedná o příjmy podle bodů 1 až 3 a pokud celková výše těchto příjmů nepřesáhne 50 000 Kč.

(3) Poplatník daně z příjmů fyzických osob, který přestal být poplatníkem v paušálním režimu z důvodu, že přerušil činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, a ve stejném zdaňovacím období tuto činnost znovu zahájí, je poplatníkem ve stejném pásmu paušálního režimu jako před přerušením této činnosti od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tuto činnost znovu zahájí.

(4) Zvolené pásmo paušálního režimu se změní od prvního dne zdaňovacího období na

- a) nově zvolené pásmo paušálního režimu, pokud poplatník v paušálním režimu
 1. ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím tomuto zdaňovacímu období nepřesáhl rozhodné příjmy pro nově zvolené pásmo paušálního režimu a
 2. podá správci daně oznámení o změně zvoleného pásma paušálního režimu, nebo
- b) pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně za zdaňovací období bezprostředně předcházející tomuto zdaňovacímu období, pokud poplatník v paušálním režimu
 1. ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím tomuto zdaňovacím období nepřesáhl rozhodné příjmy pro toto pásmo,
 2. podá správci daně oznámení o jiné výši paušální daně na její vyšší výši z důvodu, že přesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím tomuto zdaňovacímu období, a
 3. pásmo paušálního režimu se nezměnilo podle písmene a).

(5) Rozhodnými příjmy pro

- a) první pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše
 1. 1 000 000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou,
 2. 1 500 000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů nebo 60 % z příjmů, a
3. 2 000 000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů,
- b) druhé pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše
 1. 1 500 000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou, a
 2. 2 000 000 Kč, pokud alespoň 75 % příjmů ze samostatné činnosti poplatníka tvoří příjmy, k nimž lze uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů nebo 60 % z příjmů, a
- c) třetí pásmo paušálního režimu jsou příjmy ze samostatné činnosti do výše 2 000 000 Kč, a to bez ohledu na to, z jaké samostatné činnosti plynou.

(6) Pro účely odstavce 5 se za příjmy ze samostatné činnosti nepovažují

- a) příjmy od daně osvobozené,
- b) příjmy, které nejsou předmětem daně, a
- c) příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

(7) Pro účely paušálního režimu se

- a) příjmy rozumí příjmy podle tohoto zákona, které by poplatník měl, pokud by nebyl účetní jednotkou,
- b) za příjmy ze samostatné činnosti považují také úroky z vkladů na účtu, který je podle podmínek toho, kdo účet vede, určen k podnikání poplatníka, a nepovažují se za ně příjmy z podílu společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

(8) Poplatník přestává být poplatníkem v paušálním režimu uplynutím

- a) zdaňovacího období, ve kterém
 1. přesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu, le-

daže je jeho daň rovna paušální dani,

2. se stane plátcem daně z přidané hodnoty nebo mu vznikne registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
3. se stane společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti, nebo
4. nabylo účinnosti rozhodnutí o úpadku poplatníka a insolvenční řízení nebylo skončeno,
- b) zdaňovacího období, které poplatník uvede v oznámení o dobrovolném vystoupení z paušálního režimu,
- c) kalendářního měsíce, ve kterém přestane být
 1. osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující důchodové pojištění, nebo
 2. osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění,
- d) kalendářního měsíce bezprostředně předcházejícího kalendářnímu měsíci, od kterého poplatník není povinen platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině, nebo
- e) kalendářního měsíce, ve kterém se poplatník stane daňovým nerezidentem a přestane na území České republiky vykonávat činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti.

§ 3

Předmět daně z příjmů fyzických osob

(1) Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou

- a) příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- b) příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- d) příjmy z nájmu (§ 9),
- e) ostatní příjmy (§ 10).

(2) Příjmem ve smyslu odstavce 1 se rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou.

(3) Nepeněžní příjem se pro účely daně z příjmů fyzických osob oceňuje

- a) podle právního předpisu upravujícího oceňování majetku,
- b) jako pětinašobek hodnoty ročního plnění, pokud příjem spočívá v jiném majetkovém prospěchu, jehož obsahem je opakující se nebo trvající plnění na dobu
 1. neurčitou,
 2. života člověka nebo
 3. delší než 5 let.

(4) Předmětem daně nejsou

- a) příjmy získané
 1. nabytím akcií nebo podílových listů podle zákona upravujícího podmínky převodu majetku státu na jiné osoby,
 2. vydáním podle právních předpisů upravujících restituci majetku, úvěry nebo zápůjčky s výjimkou
1. příjmu, který věřitel nabyl z vrácené zápůjčky nebo úvěru úplatným postoupením pohledávky vzniklé na základě této zápůjčky nebo úvěru, a to ve výši rovnající se rozdílu mezi příjmem plynoucím z vrácení zápůjčky nebo úvěru a cenou, za kterou byla pohledávka postoupena,
2. příjmu plynoucího poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, z eskontního úvěru ze směnky, kterou je hrazena pohledávka,
- c) příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů,
- d) příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění priznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit, nebo z titulu urovnání záležitosti před Evropským soudem pro lidská práva na základě smíru nebo jednostranného prohlášení vlády ve výši, kterou se Česká republika zavázala uhradit,¹⁰⁾
- e) příjem plynoucí poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 2, který vypomáhá s domácími pracemi v zahraničí, nebo poplatníkovi uvedenému v § 2 odst. 3, který vypomáhá s domácími pracemi v České republice, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au-pair),
- f) příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele, pokud osoba blízká v činnosti zemědělského podnikatele pokračuje alespoň do konce třetího zdaňovacího období následujícího po ukončení provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele převádějícího tento majetek s výjimkou nepokračování v činnosti z důvodu smrti; při porušení této podmínky jsou tyto příjmy předmětem daně ve zdaňovacím období, kdy k převodu tohoto majetku došlo a má se za to, že poplatník není v prodlení, pokud podá daňové priznání nebo dodatečně daňové priznání a zaplatí daň nejpozději do dne, kdy je povinen podat daňové priznání k dani za zdaňovací období, ve

- kterém nesplnil tuto podmínku,
- g) příjem z
1. vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci podle velikosti spoluvlastnických podílů,
 2. výměny pozemků při pozemkových úpravách podle zákona upravujícího pozemkové úpravy, s výjimkou části pozemku, který je stavbou,
- h) částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny podle zvláštních právních předpisů upravujících limity regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny,
- i) příjem plynoucí z titulu odškodnění přiznaného mezinárodním trestním soudem, mezinárodním trestním tribunálem, popřípadě obdobným mezinárodním soudním orgánem, které splňují alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

§ 4

Osvobození od daně

- (1) Od daně se osvobozuje
- a) příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem; příjem z prodeje rodinného domu, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor, a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště bezprostředně před prodejem po dobu kratší 2 let a použije-li získané prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby; pro osvobození příjmu plynoucího manželům z jejich společného jmění postačí, aby podmínky pro jeho osvobození splnil jen jeden z manželů, pokud majetek, kterého se osvobození týká, není nebo nebyl zařazen do obchodního majetku jednoho z manželů; osvobození se nevztahuje na příjem z
1. prodeje těchto nemovitých věcí, pokud jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 2 let od jejich vyřazení z obchodního majetku,
 2. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí uskutečněného v době do 2 let od nabytí vlastnického práva k těmto nemovitým věcem,
 3. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí, uskutečněného v době do 2 let od jejich vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 2 letech od tohoto nabytí nebo po 2 letech od tohoto vyřazení z obchodního majetku,
- b) příjem z prodeje nemovitých věcí nebo z vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem neosvobozený podle písmene a), přesáhne-li doba mezi nabytím vlastnického práva k těmto nemovitým věcem a jejich prodejem nebo vypořádáním spoluvlastnictví k nim dobu 10 let; příjem z prodeje nemovitých věcí nebo z vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem neosvobozený podle písmene a), nepřesáhne-li doba mezi nabytím vlastnického práva k těmto nemovitým věcem a jejich prodejem nebo vypořádáním spoluvlastnictví k nim dobu 10 let a použije-li poplatník získané prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby; doba 10 let se zkracuje o dobu, po kterou byly tyto nemovité věci prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele v případě, že jde o prodej nemovitých věcí nabytých děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem nebo o vypořádání spoluvlastnictví k nemovitým věcem nabytým děděním od takového zůstavitele, nebo o dobu, po kterou prodávající nebo spoluvlastník vlastnil pozemek, jenž byl předmětem výměny v rámci pozemkových úprav, v případě prodeje nebo vypořádání spoluvlastnictví k pozemku nabytého výměnou od pozemkového úřadu, tato doba se započítává i do doby, která běží od vyřazení vyměněného pozemku z obchodního majetku; osvobození se nevztahuje na příjem z
1. prodeje těchto nemovitých věcí, které jsou nebo v období 10 let před prodejem byly zahrnuty do obchodního majetku, nebo vypořádání spo-
- luvlastnictví k takovým nemovitým věcem,
2. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí uskutečněného do 10 let od nabytí vlastnického práva k těmto nemovitým věcem, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 10 letech od tohoto nabytí,
 3. budoucího prodeje těchto nemovitých věcí uskutečněného do 10 let od jejich vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 10 letech od takového vyřazení,
 4. prodeje práva stavby nebo vypořádání spoluvlastnictví k právu stavby, není-li zřízena stavba vyhovující právu stavby,
- c) příjem z prodeje hmotné movité věci s výjimkou příjmu z prodeje
1. cenného papíru,
 2. motorového vozidla, letadla nebo lodě, nepřesahuje-li doba mezi jejich nabytím a prodejem dobu 1 roku,
 3. movité věci, která je nebo v období 5 let před prodejem byla zahrnuta do obchodního majetku,
- d) přijatá náhrada majetkové nebo nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, plnění z pojištění odpovědnosti za škodu, plnění z cestovního pojištění; osvobození se nevztahuje na
1. náhradu za ztrátu příjmu,
 2. náhradu za škodu způsobenou na majetku, který byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, v době vzniku škody,
 3. náhradu za škodu způsobenou na majetku sloužícím v době vzniku škody k nájmu,
 4. plnění z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, poplatníka,
 5. náhradu za škodu způsobenou poplatníkem v souvislosti s nájmem,
- e) výnos z prostředků rezerv uložených na zvláštním vázaném účtu v bance podle zákona upravujícího rezervy pro zjištění základu daně z příjmů, stane-li se příjmem zvláštního vázaného účtu,
- f) \times
- f) příjem v podobě
1. náhrady přijaté v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd,
 2. úplatky za prodej věci vydané v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd podle právních předpisů o restituci majetku; toto osvobození se uplatní i v případě, jestliže v době mezi nabytím a prodejem nemovité věci došlo k vypořádání mezi spoluvlastníky rozdělením věci podle velikosti jejich podílů nebo jestliže v nemovité věci vznikly jednotky; osvobození se neuplatní u věci, která je nebo v období 5 let před prodejem byla zahrnuta do obchodního majetku,
 3. příplatku nebo příspěvku k důchodu podle jiných právních předpisů,
 4. úroku ze státního dluhopisu vydaného v souvislosti s rehabilitačním řízením o nápravách křivd,
 5. jednorázové peněžní částky vyplacené státem osobě sterilizované v rozporu s právem,
 6. jednorázového odškodnění vyplaceného státem osobě v souvislosti s mimořádnou událostí v areálu muničních skladů Vlachovice-Vrbětice,
- g) příjem získaný ve formě dávky nebo služby z nemocenského pojištění, důchodového pojištění podle zákona upravujícího důchodové pojištění, peněžní pomoci obětem trestné činnosti podle zákona upravujícího poskytnutí peněžní pomoci obětem trestné činnosti, sociálního zabezpečení, plnění z uplatnění nástrojů státní politiky zaměstnanosti a veřejného zdravotního pojištění, plnění z pojistné smlouvy o pojištění důchodu podle zákona upravujícího důchodové spoření, a plnění ze zahraničního povinného pojištění stejného druhu; jde-li však o příjem ve formě pravidelně vypláceného důchodu nebo penze, je od daně osvobozena z úhrnu takových příjmů nejvýše částka ve výši 36násobku minimální mzdy, která je platná k 1. lednu kalendářního roku, za zdaňovací období, do níž se však nezahrnuje výše příplatku nebo příspěv-

Poznámky

§ 4 odst. 1 písm. f) ► Zrušeno bylo osvobození příjmů z cen z veřejných soutěží, z reklamního slosování. Dříve platil pro osvobození limit 10 000 korun.
(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

SPV

SPOLEČNOSTI PRO VÁS

PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ SPOLEČNOSTÍ

ku k důchodu podle jiných právních předpisů,

- h) dávka pro osobu se zdravotním postižením, dávka pomoci v hmotné nouzi, sociální služba, dávka státní sociální podpory, dávka péstounské péče s výjimkou odměny péstouna, náhradní výživné pro nezaopatřené dítě podle zákona o náhradním výživném, příspěvek z veřejného rozpočtu a státní dávka nebo příspěvek podle jiných právních předpisů s výjimkou státní podpory podle zákona upravujícího stavební spoření nebo obdobné plnění poskytované ze zahraničí, příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona upravujícího sociální služby, a to do výše poskytovaného příspěvku, je-li tato péče vykonávána fyzickou osobou, u níž se nevyžaduje registrace podle zákona upravujícího sociální služby; jde-li však o péči o jinou osobu než osobu blízkou, je od daně měsíčně osvobozena v úhrnu maximálně částka do výše příspěvku pro osobu se IV. stupněm závislosti podle zákona upravujícího sociální služby,
- i) příjem ve formě náhrady účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s darováním a odběrem krve a jejích složek, tkání, buněk nebo orgánů, pokud se tato náhrada poskytuje podle jiných právních předpisů,
- j) příjem v podobě
1. stipendia ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, z rozpočtu kraje, z prostředků vysoké školy, veřejné výzkumné instituce nebo právnické osoby, která vykonává činnost střední školy nebo vyšší odborné školy,
 2. podpory nebo příspěvku z prostředků fundace nebo spolku, s výjimkou rodinné fundace, pokud se nejedná o poplatníka, který je členem nebo zaměstnancem těchto právnických osob, nebo o osobu blízkou tomuto poplatníkovi a jde-li o poplatníka, který je členem nebo zaměstnancem těchto právnických osob, nebo o osobu blízkou tomuto poplatníkovi, příjem v podobě podpory nebo příspěvku poskytnutého výlučně ke kompenzaci zdravotního postižení nebo sociálního vyloučení,
 3. podpory nebo příspěvku z prostředků odborové organizace,
 4. \times nepeněžního plnění nebo sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem z fondu kulturních a sociálních potřeb nejbližším pozůstalým nebo sociální výpomoci nejbližším pozůstalým za obdobných podmínek u zaměstnavatele, u kterého se tento fond nezřizuje,
- k) příjem v podobě
1. pozůstalostní penze, u které je vymezeno období pobírání nejméně 10 let nebo která je vyplácena doživotně, nebo jiné penze jako dávek vyplácených z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem,
 2. starobní penze, u které je vymezeno období pobírání nejméně 10 let nebo která je vyplácena doživotně, invalidní penze nebo jednorázového pojistného pro penzi jako dávek vyplácených z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
 3. plnění z penzijního pojištění s výjimkou jednorázového pl-

nění, odbytného, odkupného nebo penze, u které je vymezeno období pobírání kratší než 10 let a která není invalidní penzí, 4. pojistného plnění z pojištění osob s výjimkou jednorázového plnění a důchodu, u kterého je vymezeno období pobírání kratší než 10 let, vyplácených z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti nebo z pojištění důchodu,

- l) plnění poskytovaná ozbrojenými silami žákům škol, kteří nejsou vojáci v činné službě,³⁾ vojákům v záloze povoláním k výkonu vojenské činné služby s výjimkou služného a zvláštního příplatku podle zvláštních právních předpisů,^{3a)}
 - m) kázeňské odměny poskytované příslušníkům ozbrojených sil a bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾
 - n) výsluhové náležitosti a služební příspěvek na bydlení u vojáků z povolání a výsluhové nároky u příslušníků bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾
 - o) \times
 - o) plnění poskytované v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby podle zákona upravujícího dobrovolnickou službu,
 - p) plnění z vyživovací povinnosti,
 - q) příjem z úplatného převodu podílu v obchodní korporaci s výjimkou příjmu z úplatného převodu cenného papíru, přesahuje-li doba mezi jeho nabytím a úplatným převodem dobu 5 let; doba 5 let mezi nabytím a úplatným převodem podílu se zkracuje o dobu, po kterou byl poplatník členem této obchodní korporace před přeměnou obchodní korporace, nebo o dobu, po kterou byl tento podíl prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele, v případě, že jde o úplatný převod podílu nabytého děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem; jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo 23c, doba 5 let mezi nabytím a úplatným převodem podílu se nepřerušuje při výměně podílů nebo přeměně obchodní korporace; v případě rozdělení podílu v souvislosti s jeho úplatným převodem se doba 5 let mezi nabytím a úplatným převodem podílu v obchodní korporaci u téhož poplatníka nepřerušuje, je-li rozdělením zachována celková výše podílu; osvobození se nevztahuje na
1. příjem z úplatného převodu podílu v obchodní korporaci, pokud byl porizen z obchodního majetku poplatníka, a to do 5 let po ukončení jeho činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti;
 2. příjem, který plyne poplatníkovi z budoucího úplatného převodu podílu v obchodní korporaci v době do 5 let od jeho nabytí, i když smlouva o úplatném převodu bude uzavřena až po 5 letech od jeho nabytí,
 3. příjem z budoucího úplatného převodu podílu v obchodní korporaci porizeného z poplatníkovy obchodního majetku, pokud příjem z tohoto úplatného převodu plyne v době do 5 let od ukončení činnosti poplatníka, ze které mu plyne příjem ze samostatné činnosti, i když smlouva o úplatném převodu bude uzavřena až po 5 letech od nabytí tohoto podílu nebo od ukončení této činnosti,
 4. příjem z úplatného převodu podílu v obchodní korporaci odpovídající zvýšení nabývací ceny podílu člena nepeněžním plněním ve prospěch vlastního kapitálu obchodní korporace nebo nabytím podílu od

Poznámky

§ 4 odst. 1 písm. h) ► V rámci rušení některých daňových výjimek bylo zrušeno osvobození příjmů plynoucích ze státní podpory podle zákona upravujícího stavební spoření.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 4 odst. 1 písm. j) bod 4 ► Novela zrušila osvobození nepeněžního plnění nebo sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem z fondu kulturních a sociálních potřeb nejbližším pozůstalým nebo sociální výpomoci nejbližším pozůstalým za obdobných podmínek u zaměstnavatele, u kterého se tento fond nezřizuje.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 4 odst. 1 písm. k) ► Formulace byla upravena z důvodu nepřehlednosti a nepřesnosti dřívějšího znění. Nově se každý bod tohoto ustanovení týká jednoho produktu a jasné stanoví, která plnění z daného produktu jsou osvobozena od daně. V případě penzijního připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění nedošlo k věcným změnám oproti předchozí úpravě. V případě plnění z pojištění osob se nově od daně osvobozuje pouze pojistné plnění (s uvedenými výjimkami, které byly převzaty z předchozí úpravy – tj. jednorázová plnění či důchody, u kterých je vymezeno období pobírání kratší než deset let, vyplácených z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti nebo z pojištění důchodu), od daně však není osvobozeno žádné plnění, které není pojistným plněním, tedy bez ohledu na to, zda zakládá zánik pojistné smlouvy, či nikoli (např. odkupné, nebo tzv. průběžné výběry u investičního životního pojištění). Obecným smyslem uvedených výjimek je neposkytovat daňovou výhodu v případech, kdy z pojištění plyne jiný příjem, než je jejich primárním účelem. V případě penzijního připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění je hlavním smyslem získání penze ve stáří, a to dlouhodobé nebo doživotní. Proto nejsou osvobozena jednorázová plnění a penze, které mají být pobírány po dobu kratší než deset let. Výjimkou je invalidní penze, kdy invalidita je nepředvídanou událostí, která může bez zavinění poplatníka nastat v okamžiku, kdy ještě nemá naspoleho dostatečné množství prostředků na to, aby penzi pobíral delší dobu. Obdobnou logiku má úprava osvobození v případě plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu – ani zde není účelné podporovat jednorázová plnění a důchody na dobu kratší než deset let. U ostatního pojištění osob jsou od daně osvobozena veškerá pojistná plnění, protože u těchto pojistných produktů není smyslem získání dlouhodobého příjmu ve stáří, ale vždy právě toho pojistného plnění, které z daného pojištění plyne. Jiná plnění z pojištění osob než pojistná plnění, tedy např. odkupné nebo průběžný výběr od daně osvobozena nejsou, protože v takovém případě se jedná o příjem z kapitálového majetku, který není důvod osvobodit od daně. Pro účely zjištění základu daně si však poplatník od těchto plnění odečte zaplacené pojistné.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 4 odst. 1 písm. o) ► Zrušeno bylo osvobození naturálního plnění poskytovaného prezidentu republiky podle jiných právních předpisů a bývalému prezidentu republiky podle zákona upravujícího zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce. Viz dále k § 6 odst. 9 písm. m) a § 6 odst. 10 písm. a).

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

jiného člena, pokud k úplatnému převodu došlo do 5 let od plnění nebo nabytí podílu,

r) \times

r) dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, kraje, státního fondu, Národního fondu, regionální rady regionu soudržnosti, podpora z Vinařského fondu, z přiděleného grantu nebo příspěvek ze státního rozpočtu, který je výdajem státního rozpočtu podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla anebo dotace, grant a příspěvek z prostředků Evropské unie, na pořízení hmotného majetku, na jeho technické zhodnocení nebo na odstranění následků živelní pohromy, s výjimkou dotace a příspěvku, které jsou účtovány do příjmů nebo výnosů podle zákona upravujícího účetnictví,

s) příjem získaný formou nabytí vlastnictví k jednotce, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, jako náhrady za uvolnění bytu nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, náhrada (odstupné) za uvolnění bytu nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, vyplacená uživateli této jednotky nebo bytu za podmínky, že poplatník náhradu (odstupné) použije na uspokojení vlastní bytové potřeby, a příjem z úplatného převodu práv a povinností spojených s členstvím v družstvu, pokud v souvislosti s tímto převodem bude zrušena nájemní smlouva k bytu, použije-li poplatník získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby,

t) příjmy z úplatného převodu cenných papírů \times , pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období částku 100 000 Kč, a **příjem z podílů připadajících na podílové listy při zrušení podílového fondu, pokud výše tohoto příjmu nepřesáhne 100 000 Kč**; osvobození se nevztahuje na příjmy z kapitálového majetku a na příjmy z úplatného převodu cenných papírů nebo z podílů připadajících na podílové listy při zrušení podílového fondu, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti; jedná-li se o kmenový list, činí doba 5 let,

u) příjem z úplatného převodu cenného papíru, přesáhne-li doba mezi nabytím a úplatným převodem tohoto cenného papíru při jeho úplatném převodu dobu 3 let, a dále příjem z podílu připadající na podílový list při zrušení podílového fondu, přesáhne-li doba mezi nabytím podílového listu a dnem vyplacení podílu dobu 3 let; doba 3 let se zkracuje o dobu, po kterou byl tento cenný papír nebo podíl připadající na podílový list při zrušení podílového fondu ve vlastnictví zůstavitele, v případě, že jde o úplatný převod cenného papíru nebo podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu nabytého dědícím od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželé; doba 3 let mezi nabytím a úplatným převodem cenného papíru u téhož poplatníka se nepřerušuje při sloučení nebo splnutí podílových fondů nebo při přeměně uzavřeného podílového fondu na otevřený podílový fond; osvobození se nevztahuje na příjem z úplatného převodu cenného papíru, který je nebo byl zahrnut do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, a na příjem z kapitálového majetku; osvobození se nevztahuje na příjem z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu, který byl nebo je zahrnut do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti; při výměně akcií emitentem za jinou akcií o celkové stejné jmenovité hodnotě se doba 3 let mezi nabytím a úplatným převodem cenného papíru u téhož poplatníka nepřerušuje; obdobně se postupuje i při výměně podílů, fúzi společností nebo rozdělení společnosti, jsou-li splněny podmínky uvedené v § 23b nebo § 23c; osvobození se nevztahuje na příjem, který plyne poplatníkovi z budoucího úplatného převodu cenného papíru, uskutečeného v době do 3 let od nabytí, a z budoucího úplatného převodu cenného papíru, který je nebo byl zahrnut do obchodního majetku, a to do 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, i když kupní smlouva bude uzavřena až po 3 letech od nabytí nebo po 3 letech od ukončení činnos-

ti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti; obdobně se postupuje u příjmu plynoucího jako protiplnění menšinovému akcionáři v důsledku nuceného přechodu účastnických cenných papírů; jedná-li se o kmenový list, činí doba místo 3 let 5 let,

v) příjem z nabytí vlastnického práva k jednotce, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, je-li ve vlastnictví právnické osoby vzniklé za účelem, aby se stala vlastníkem domu s jednotkami, a fyzická osoba, která vlastnické právo k jednotce nabývá,
1. je nájemcem této jednotky,
2. je členem této právnické osoby a
3. podílela se nebo její právní předchůdce se podílel svým peněžním nebo nepeněžním plněním na pořízení domu s jednotkami,

w) příjmy z úroků z přeplatků zaviněných správcem daně, orgánem sociálního zabezpečení a příjmy z penále z přeplatků pojistného, které příslušná zdravotní pojišťovna vrátila po uplynutí lhůty stanovené pro rozhodnutí o přeplatku pojistného,

x) výnos dluhopisu podle zákona upravujícího dluhopisy a příjem plynoucí z práva na splacení dluhopisu vydaných členským státem Evropské unie nebo státem tvořícím Evropský hospodářský prostor,

y) příjmy nabyvatele jednotky přijaté v souvislosti se vzájemným vypořádáním prostředků z nájemného určených na financování oprav a údržby bytu, domu a jednotky podle zákona upravujícího převod jednotek některých bytových družstev,

z) příjmy plynoucí ve formě povinného výtisku na základě zvláštního právního předpisu a ve formě autorské rozmnoženiny, v počtu obvyklém, přijaté v souvislosti s užitím předmětu práva autorského nebo práv souvisejících s právem autorským,

za) příjem plynoucí jako náhrada za služebnost vzniklou ze zákona nebo rozhodnutím státního orgánu podle jiných právních předpisů a příjem plynoucí jako náhrada za vyvlastnění na základě jiných právních předpisů,

zb) \times

zb) příjem z nabytí vlastnického práva k věci na základě jeho převodu nebo přechodu podle zákona upravujícího převody vlastnického práva k jednotkám některých bytových družstev, je-li nabyvatelem oprávněný člen družstva,

zc) příjem z nabytí vlastnického práva k rodinnému domu nebo jednotce, která zahrnuje družstevní byt nebo družstevní nebytový prostor, který je garáží, sklepem nebo komorou, a nezahrnuje jiný nebytový prostor, je-li nabyvatelem fyzická osoba, která je členem bytového družstva, který je nájemcem tohoto rodinného domu nebo jednotky ve vlastnictví družstva a který se sám nebo jeho právní předchůdce podílel na jeho pořízení členským vkladem,

zd) příjem plynoucí z doplatku na dorovnání při přeměně obchodní společnosti nebo výměně podílů obchodní společnosti, na který vznikl společníkovi nárok v souladu se zákonem upravujícím přeměny obchodních společností a družstev, vztahuje-li se k

1. akcií, u níž doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny obchodní společnosti nebo výměny podílů obchodní společnosti přesáhla dobu 3 let; osvobození se nevztahuje k akcií, která je nebo byla zahrnuta do obchodního majetku, a to po dobu 3 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti,

2. podílů na obchodní společnosti, u něhož doba mezi nabytím a rozhodným dnem přeměny obchodní společnosti nebo výměny podílů obchodní společnosti přesáhla dobu 5 let; osvobození se nevztahuje k podílu, který je nebo byl zahrnut do obchodního majetku, a to po dobu 5 let od ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti,

ze) náhrada pobytových výloh nebo příspěvek na pobytové výlohy poskytované orgány Evropské unie zaměstnanci nebo národním expertovi vyslanému k působení do instituce Evropské unie,

zf) příjem plynoucí ve formě daňového bonusu,

zg) odměna, odchodné, starobní důchod, důchod, příspěvek, naturální plnění a náhrada výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie poslan-

Poznámky

§ 4 odst. 1 písm. r) ► Obdobně jako v písmenu h) bylo zrušeno také osvobození příspěvku fyzické osobě poskytovaného podle zákona upravujícího stavební spoření a státní podporu stavebního spoření,

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 4 odst. 1 písm. t) ► Novela rozdělila limity pro osvobození příjmů z podílů připadajících na podílové listy při zrušení podílového fondu a příjmy z úplatného převodu cenných papírů. Ostatní podmínky pro osvobození zůstaly nezměněny.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 4 odst. 1 písm. zb) ► Novelou bylo zrušeno osvobození kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně, nejedná-li se o účet zahrnutý v obchodním majetku, s výjimkou kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně na evropském regulovaném trhu nebo na obdobném zahraničním regulovaném trhu, na kterém se obchody s těmito měnami uskutečňují.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

ci nebo bývalému poslanci Evropského parlamentu, zvolenému na území České republiky, dále zaopatření a náhrada výdajů poskytované z rozpočtu Evropské unie pozůstalému manželovi nebo manželce a nezaopatřeným dětem v případě úmrtí poslance Evropského parlamentu, zvoleného na území České republiky,

zh) výnos dluhopisu podle zákona upravujícího dluhopisy a příjem plynoucí z práva na splacení dluhopisu vydaných v zahraničí poplatníkem se sídlem v České republice, pokud plynou daňovému nerezidentovi, který není kapitálově spojenou osobou s emitentem dluhopisu, ani s ním nevytvoril právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty,

zi) příjmy podle § 4a.

(2) Doba mezi nabytím a prodejem podle odstavce 1 písm. a) nebo b) se nepřerušuje, pokud v době mezi nabytím a prodejem došlo k

- vypořádání mezi spoluvlastníky nemovité věci rozdělením podle velikosti jejich podílů,
- tomu, že v domě vznikly jednotky,
- vypořádání společného jmění manželů nebo
- rozdělení pozemku.

(3) *zrušen nálezev Ústavního soudu č. 271/2016 Sb.*

(4) Obchodním majetkem poplatníka daně z příjmů fyzických osob se pro účely daní z příjmů rozumí část majetku poplatníka, o které bylo nebo je účtováno anebo je nebo byla uvedena v daňové evidenci. Dnem vyřazení určité složky majetku z obchodního majetku poplatníka se rozumí den, kdy poplatník o této složce majetku naposledy účtoval nebo ji naposledy uváděl v daňové evidenci.

§ 4a

Osvobození bezúplatných příjmů

Od daně z příjmů fyzických osob se osvobozuje bezúplatný příjem

- z nabytí dědictví nebo odkazu,
- obmyšleného z majetku, který
 - byl do svěřenského fondu vyčleněn pořízením pro případ smrti nebo
 - zvýšil majetek svěřenského fondu pořízením pro případ smrti,
- z nabytí vlastnického práva k movité věci, pokud je zaručena vzájemnost a osoba, od níž se věc nabývá, je
 - zástupcem cizího státu pověřeným v České republice,
 - příslušníkem jeho rodiny žijícím s ním ve společně hospodařící domácnosti,
 - jinou osobou, již příslušely diplomatické výsady a imunity a která nebyla občanem České republiky,
- z nabytí vlastnického práva k pozemku nebo ze zřízení věcného břemene, pokud k těmto příjmům došlo na základě rozhodnutí pozemkového úřadu o pozemkových úpravách,
- z nabytí vlastnického práva k pozemku nebo podílu na pozemku podle zákona upravujícího majetek České republiky a její vystupování v právních vztazích, je-li organizační složka státu povinna je bezúplatně převést fyzické osobě,
- ze vzniku služebnosti bytu podle zákona upravujícího převody vlastnického práva k jednotkám některých bytových družstev,
- plynoucí ve formě daru přijatého v souvislosti s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, jako reklamního předmětu opatřeného jménem nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto daru, jehož cena nepřesahuje částku 500 Kč,
- příjem plynoucí z odpisu dluhu při reorganizaci nebo při oddlužení provedeném podle zákona upravujícího řešení úpadku,
- poplatníka s bydlištěm v členském státě Evropské unie, nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor provozujícího zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožené druhů živočichů, je-li bezúplatný příjem použit k provozu tohoto zařízení,
- poplatníka, který jej nejpozději do konce kalendářního roku následujícího po roce jeho přijetí prokazatelně použije na vzdělávání, pokud tento příjem není příjmem ze závislé činnosti, nebo na léčení, úhradu sociálních služeb nebo na zakoupení pomůcky pro zdravotně postižené, jakož i přímé poskytnutí takové pomůcky; nedojde-li ke splnění podmínek pro osvobození příjmu, je tento příjem příjmem podle § 10 v posledním zdaňovacím období, ve kterém mohly být podmínky pro osvobození splněny,
- na humanitární nebo charitativní účel nebo z veřejné sbírky,
- z nabytí majetku prokazatelně použitého na financování volební kampaně kandidáta na funkci prezidenta republiky podle zákona upravu-

jícího volbu prezidenta republiky, který se zúčastní prvního kola volby,

- se jedná o příjmy od příbuzného v linii přímé, linii vedlejší, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů,
 - se jedná o příjmy od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu jednoho roku bezprostředně před získáním bezúplatného příjmu ve společně hospodařící domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou,
 - se jedná o příjmy obmyšleného z jeho majetku, který do svěřenského fondu vyčlenil nebo kterým zvýšil majetek tohoto fondu, nebo z majetku, který byl do svěřenského fondu vyčleněn nebo který zvýšil majetek tohoto fondu osobou uvedenou v bodě 1 nebo 2, nebo
 - o úhrnu příjmy z těchto majetkových prospěchů od těchto poplatníka nepřesáhnou ve zdaňovacím období částku 100 000 Kč,
 - ✗
 - vlastníka jednotky v podobě úhrady nákladů na správu domu a pozemku
 - vlastníkem jiné jednotky v tomtéž domě nebo
 - osobou, která se stane vlastníkem vznikající jednotky v tomtéž domě,
 - z nabytí spoluvlastnického podílu na nemovité věci od obce nebo od poplatníka, jehož je obec členem nebo zřizovatelem, pokud
 - na výstavbu této nemovité věci byla v období od roku 1995 do roku 2007 získána dotace ze státního rozpočtu prostřednictvím programu podporujícího výstavbu nájemních bytů a technické infrastruktury nebo ze Státního fondu rozvoje bydlení podle nařízení vlády č. 481/2000 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou dotace ke krytí části nákladů spojených s výstavbou bytů, ve znění pozdějších předpisů, a
 - převod této nemovité věci na jinou osobu byl po stanovenou dobu zakázán podmínkami poskytnutí dotace podle bodu 1 a jedná se o první převod po uplynutí této doby s tím, že tento převod slouží k tomu, aby tato nemovitá věc byla ve vlastnictví fyzické osoby.

§ 4b

Bytová potřeba

- Bytovou potřebou se pro účely daní z příjmů rozumí
 - výstavba bytového domu, rodinného domu, jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, a změna stavby,
 - úplatné nabytí pozemku
 - za předpokladu, že na pozemku bude zahájena výstavba bytové potřeby podle písmene a) do 4 let od okamžiku nabytí pozemku, nebo
 - v souvislosti s pořízením bytové potřeby uvedené v písmenu c),
 - úplatné nabytí
 - bytového domu,
 - rodinného domu,
 - rozeřstavené stavby bytového domu nebo rodinného domu,
 - jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru,
 - splacení vkladu právnické osobě jejím členem za účelem získání práva nájmu nebo jiného užívání bytu nebo rodinného domu,
 - údržba a změna stavby bytového domu, rodinného domu, bytu v nájmu nebo v užívání nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru,
 - vypořádání společného jmění manželů nebo vypořádání spoludědiců v případě, že předmětem vypořádání je úhrada podílu spojeného se získáním jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, rodinného domu nebo bytového domu,
 - úhrada za převod podílu v obchodní korporaci jejím členem uskutečněná v souvislosti s převodem práva nájmu nebo jiného užívání bytu,
 - splacení úvěru nebo zápůjčky použitých poplatníkem na financování bytových potřeb uvedených v písmenech a) až g), pokud jsou splněny podmínky pro tyto bytové potřeby.
- Osvobození příjmu, které je podmíněné vynaložením z tohoto příjmu získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby, se použije,

Poznámky

§ 4a písm. o) ► Bylo zrušeno osvobození bezúplatného příjmu v podobě plnění poskytnutého fyzickým osobám pro poskytování veřejných kulturních služeb. (Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

oznámí-li poplatník správci daně získání těchto prostředků do konce lhůty pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém k jejich získání došlo.

(3) Učiní-li poplatník správci daně oznámení podle odstavce 2, je podmínka pro osvobození příjmu spočívající v použití získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby splněna, pokud poplatník daně z příjmů fyzických osob

- a) použije tyto prostředky na obstarání vlastní bytové potřeby do konce zdaňovacího období bezprostředně následujícího po zdaňovacím období, ve kterém poplatník tyto prostředky získal, nebo
- b) použil částku odpovídající získaným prostředkům na obstarání vlastní bytové potřeby před jejich získáním, nejdříve však ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím zdaňovacímu období, ve kterém poplatník tyto prostředky získal.

(4) Nedojde-li ke splnění podmínky pro osvobození příjmu spočívající v použití získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby, je tento příjem příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období bezprostředně následujícím po zdaňovacím období, ve kterém poplatník prostředky získal.

(5) Nedojde-li v případě bytové potřeby uvedené v odstavci 1 písm. b) bodu 1 k zahájení výstavby, je tento příjem příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období, ve kterém marně uplynula lhůta pro zahájení výstavby; pozbyde-li poplatník pozemek před uplynutím lhůty pro zahájení výstavby, je tento příjem příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník tento pozemek pozbyl.

§ 5 Základ daně a daňová ztráta

(1) Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak.

(2) U poplatníka, kterému plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů uvedených v § 6 až 10, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů s použitím ustanovení odstavce 1.

(3) Pokud podle účetnictví, daňové evidence nebo podle záznamů o příjmech a výdajích přesáhnou výdaje příjmy uvedené v § 7 a 9, je rozdíl ztrátou. O ztrátu upravenou podle § 23 (dále jen „daňová ztráta“) se sníží úhrn dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až 10 s použitím ustanovení odstavce 1.

(4) Příjmy ze závislé činnosti vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, se považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Příjmy vyplacené nebo obdržené po 31. dni po skončení zdaňovacího období jsou příjmem zdaňovacího období, ve kterém byly vyplaceny nebo obdrženy a zálohy sražené z těchto příjmů plátcem daně se započítají u poplatníka na daňovou povinnost až v tom zdaňovacím období, ve kterém budou vyplaceny nebo obdrženy. Obdobně se postupuje při stanovení základu daně a při evidenci příjmů ze závislé činnosti.

(5) Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, pro které je dále stanoveno, že se z nich daň vybírá zvláštní sazbou daně podle § 36 ze samostatného základu daně, pokud § 36 odst. 6 nebo 7 nestanoví jinak. Do základu daně se nezahrnují příjmy zahrnuté do samostatného základu daně zdaňovaného sazbou daně podle § 16a.

(6) O příjem zahrnutý do základu daně (dílčího základu daně) v předchozích zdaňovacích obdobích, který byl vrácen, se sníží příjmy (výnosy) a nebo se zvýší výdaje (náklady) ve zdaňovacím období, ve kterém k jeho vrácení došlo, za předpokladu, že pro jeho vrácení existuje právní důvod a vrácení příjmů není zachyceno v účetnictví nebo v daňové evidenci poplatníka při zjištění základu daně (dílčího základu daně) podle § 7 a 9. Obdobně se postupuje v případě výdajů (nákladů) uplatněných jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, při nedodržení stanovených podmínek pro jejich uplatnění jako výdaje (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Jedná-li se o částky uplatněné jako výdaj (náklad) v předchozích zdaňovacích obdobích, u kterých existuje právní důvod k jejich vrácení příjemcem, zvyšují se o tyto částky příjmy (výnosy) nebo se sníží výdaje (náklady) ve zdaňovacím období, kdy odpadl právní důvod k jejich uplatnění, za předpokladu, že vrácení nebylo zachyceno v účetnictví nebo v daňové evidenci poplatníka při zjišťování základu daně (dílčího základu daně) podle § 7 a 9. O příjem ze závislé činnosti zahrnutý v předchozích zdaňovacích obdobích do dílčího základu daně (základu pro výpočet zálohy na daň), k jehož vrácení existuje právní důvod, lze snížit u poplatníka příjem ze závislé činnosti v kalendářním měsíci, popř. v následujících kalendářních měsících ve zdaňovacím období, ve kterém k jeho vrácení došlo. Příjem za daný kalendářní měsíc však může být snížen pouze do výše, ve které byl poplatníkovi zúčtován.

(7) U poplatníka s příjmy podle § 7 a 9 se přihlédne i k zásobám pořízeným v kalendářním roce předcházejícím roku, v němž zahájil činnost. Totéž platí obdobně i pro jiné nezbytné vynaložené výdaje spojené se za-

hájením činnosti.

(8) Při přechodu z vedení účetnictví na daňovou evidenci se postupuje podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Při přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví se postupuje podle přílohy č. 3 k tomuto zákonu.

(9) Pro poplatníky uvedené v § 2 se hodnotou pohledávky rozumí jmenovitá hodnota nebo pořizovací cena u pohledávky nabyté postoupením a u pohledávky nabyté bezúplatně cena určená ke dni jejího nabytí podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku.^{1a)} U poplatníků, kteří jsou plátcem daně z přidané hodnoty nebo jimi byli v době vzniku pohledávky, se jmenovitá hodnota pohledávky snižuje o výši daně z přidané hodnoty, pokud byla splněna vlastní daňová povinnost na výstupu.

(10) Rozdíl mezi příjmy a výdaji se zvyšuje o

- a) výši dluhu, kromě prominuté daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění, dluhu ze smluvní pokuty, úroku z prodlení a jiných obdobných sankcí, který zanikl jinak než
 1. splněním,
 2. započtením,
 3. splynutím práva s povinností u jedné osoby,
 4. narovnáním,
 5. dohodou, kterou se dosavadní dluh nahrazuje dluhem novým stejné hodnoty,
- b) hodnotu záloh, které jsou výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů, uhrazených poplatníkem s příjmy podle § 7, který nevede účetnictví a výdaje uplatňuje podle § 24, poplatníkovi, který je spojenou osobou (§ 23), který vede účetnictví, s výjimkou záloh z titulu úplaty u finančního leasingu, nedošlo-li k vyúčtování celkového dluhu v tom zdaňovacím období, ve kterém byly zálohy uhrazeny,
- c) příjem plynoucí poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, ze směnky, kterou je hrazena pohledávka, jedná-li se o příjem, který je předmětem daně podle § 3,
- d) částku ve výši rozdílu mezi dosavadním dluhem a dluhem novým nižší hodnoty vzniklou na základě dohody, kterou se dosavadní dluh nahrazuje dluhem novým.

(11) Rozdíl mezi příjmy a výdaji se snižuje o hodnotu záloh uhrazených poplatníkem s příjmy podle § 7, který nevede účetnictví a výdaje uplatňuje podle § 24, poplatníkovi, který je spojenou osobou (§ 23), který vede účetnictví, s výjimkou záloh z titulu úplaty u finančního leasingu, o které se zvýšil základ daně podle odstavce 10, ve zdaňovacím období, ve kterém byl vyúčtován celkový dluh.

§ 6 Příjmy ze závislé činnosti

(1) Příjmy ze závislé činnosti jsou

- a) plnění v podobě
 1. příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
 2. funkčního požitku,
- b) příjmy za práci
 1. člena družstva,
 2. společníka společnosti s ručením omezeným,
 3. komanditisty komanditní společnosti,
- c) odměny
 1. člena orgánu právnické osoby,
 2. likvidátora,
- d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle písmen a) až c), bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnost nevykonává.

(2) Poplatník s příjmy ze závislé činnosti je dále označen jako „zaměstnanec“, plátce příjmu jako „zaměstnavatel“. Zaměstnavatelem je i poplatník uvedený v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3, u kterého zaměstnanci vykonávají práci podle jeho příkazů, i když příjmy za tuto práci jsou na základě smluvního vztahu vypláceny prostřednictvím osoby se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí. Z hlediska dalších ustanovení zákona se takto vyplácený příjem považuje za příjem vyplácený poplatníkem uvedeným v § 2 odst. 2 nebo v § 17 odst. 3. V případě, že v úhradách zaměstnavatele osobě se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí s výjimkou osoby se sídlem nebo bydlištěm v jiném členském státě Evropské unie nebo státě tvořícího Evropský hospodářský prostor, která má na území České republiky organizační složku, jejímž předmětem činnosti je zprostředkování zaměstnání na základě povolení podle zákona upravujícího zaměstnanost, je obsažena i částka za zprostředkování, považuje se za příjem zaměstnance nejméně 60 % z celkové úhrady.

(3) Příjmy podle odstavce 1 se rozumějí příjmy pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok či nikoli, zda je od zaměstnavatele dostává zaměstnanec nebo jiná osoba a zda jsou vypláceny nebo připisovány k dobru anebo spočívají v jiné formě plnění provádě-

né zaměstnavatelem za zaměstnance nebo v jeho prospěch. Příjem zaměstnance se rozumí i plnění podle odstavce 9 písm. e) a g), plnění ve formě podle odstavce 9 písm. d) a jiné plnění na sociální podmínky nebo péči o zdraví vyplývající z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele nebo pracovní nebo jiné smlouvy poskytnuté zaměstnavatelem pro rodinného příslušníka zaměstnance. Příjem se rozumí rovněž částka, o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnuté plnění \times nižší, než je cena

- a) určená podle zákona upravujícího oceňování majetku nebo cena, kterou účtuje jiným osobám,
- b) stanovená podle odstavce 6 v případě poskytnutí motorového vozidla k používání pro služební i soukromé účely.

(4) Příjmy zúčtované nebo vyplacené plátcem daně jsou samostatným základem daně pro zdanění daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně, pokud zaměstnanec u tohoto plátce daně neuchýlil prohlášení k dani podle § 38k odst. 4, 5 nebo 7 anebo nevyužije-li postup podle § 36 odst. 6 nebo 7 a jedná-li se o příjmy podle odstavce 1

- a) plynoucí na základě dohody o provedení práce, jejichž úhrnná výše u téhož plátce daně nepřesáhne za kalendářní měsíc částku **rozhodnou pro účast zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce na nemocenském pojištění, která je stanovena pro zaměstnání vykonávaná na základě těchto dohod u téhož zaměstnavatele, nebo**
- b) v úhrnné výši nepřesahující u téhož plátce daně za kalendářní měsíc částku rozhodnou pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění.

(5) Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 4 ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílčím základem daně) podle § 5 odst. 2.

(6) **Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně silniční motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši určeného procenta vstupní ceny tohoto vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Jde-li o silniční motorové vozidlo najaté nebo pořízené na finanční leasing, vychází se ze vstupní ceny tohoto vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla. Pokud ve vstupní ceně není zahrnuta daň z přidané hodnoty, pro účely tohoto ustanovení se o tuto daň zvýší. Je-li částka, která se posuzuje jako příjem zaměstnance za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí silničního motorového vozidla, nižší než 1 000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 000 Kč. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více silničních motorových vozidel k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši určeného procenta z nejvyšší vstupní ceny silničního motorového vozidla. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně pro služební i soukromé účely v průběhu kalendářního měsíce více silničních motorových vozidel současně, považuje se za příjem zaměstnance úhrn částek odpovídajících výši určeného procenta vstupní ceny každého současně poskytnutého vozidla. Určeným procentem se pro účely tohoto ustanovení rozumí**

- a) **0,25 %**, jedná-li se o bezemisní vozidlo,
- b) **0,5 %**, jedná-li se o nízkoemisní vozidlo,

e) **1 %**, jedná-li se o silniční motorové vozidlo, které není nízkoemisním ani bezemisním vozidlem.

(7) Za příjmy ze závislé činnosti se nepovažují a předmětem daně, kromě příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 odst. 4, dále nejsou

- a) náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem činnosti, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, do výše stanovené nebo umožněné zvláštním právním předpisem⁹⁾ pro zaměstnance odměňovaného platem, jakož i hodnota bezplatného stravování poskytovaná zaměstnavatelem na pracovních cestách; jiné a vyšší náhrady, než stanoví tento zvláštní právní předpis, jsou zdanitelným příjmem podle odstavce 1,
- b) hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů poskytovaných v rozsahu stanoveném zvláštním předpisem, včetně nákladů na udržování osobních ochranných a pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, jakož i hodnota poskytovaných stejnojmenných, včetně příspěvků na jejich udržování, dále hodnota pracovního oblečení, určeného zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání, včetně příspěvku na jeho udržování,
- c) částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele, aby je jeho jménem vydal, nebo částky, kterými zaměstnavatel hradí zaměstnanci prokázané výdaje, které za zaměstnavatele vynaložil ze svého tak, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel,
- d) náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci podle zákoníku práce,
- e) \times plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce \times ; **je-li plnění poskytováno v podobě paušální částky na náhradu nákladů spojených s výkonem práce v jiného místa dohodnutého se zaměstnavatelem, než je pracoviště zaměstnavatele, nepovažuje se za příjem a není předmětem daně do výše paušální částky, kterou lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem.**

(8) Hradí-li zaměstnavatel zaměstnanci výdaje (náhrady) podle odstavce 7 písm. b) až d) paušální částkou, považují se tyto výdaje za prokázané do výše paušálu stanoveného zvláštními předpisy nebo paušálu uvedeného v kolektivní smlouvě, ve vnitřním předpise zaměstnavatele, v pracovní nebo jiné smlouvě za předpokladu, že výše paušálu byla zaměstnavatelem prokazatelně stanovena na základě kalkulace skutečných výdajů. Stejným způsobem postupuje zaměstnavatel při stanovení paušálu v případech, kdy dojde ke změně podmínek, za nichž byl paušál stanoven. Jde-li o paušál za použití vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce zaměstnance, které by jinak byly odpisovány, uzná se jen do výše, v jaké by zaměstnavatel uplatňoval odpisy srovnatelného hmotného majetku při rovnoměrném odpisování v dalších letech odpisování.

- (9) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, dále osvobozeny
 - a) nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců související s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na rekvalifikaci zaměstnanců podle jiného právního předpisu upravujícího zaměstnanost,¹³³⁾ toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucí zaměstnancům v této

Poznámky

§ 6 odst. 3 ► V úvodní části byla upravena definice příjmů ze závislé činnosti. To zahrnovalo zejména zrušení osvobození příjmů plynoucích zaměstnanci ze zvýhodnění plnění (úhrady nižší ceny než ceny tržní) zaměstnavateli za jednotku, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, bytu nebo rodinného domu, v němž měl zaměstnanec bydliště po dobu dvou let bezprostředně před jeho koupí.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 4 písm. a) ► V tomto ustanovení byl pevný limit 10 000 korun nahrazen každoročně stanovovanou (valorizovanou) částkou navázanou na předpisy o sociálním pojištění.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 6 ► Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně silniční motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši určeného procenta vstupní ceny tohoto vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Změna spočívá v tom, že se nově rozlišuje úroveň emisí takto poskytnutého vozidla. Určeným procentem se pro účely tohoto ustanovení rozumí (i) 0,25 %, jedná-li se o bezemisní vozidlo; (ii) 0,5 %, jedná-li se o nízkoemisní vozidlo; (iii) 1 %, jedná-li se o silniční motorové vozidlo, které není nízkoemisním ani bezemisním vozidlem.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 7 písm. e) ► Podle novelizovaného § 6 odst. 7 písm. e) není předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti plnění poskytované v podobě paušální částky na náhradu nákladů spojených s výkonem práce z jiného místa dohodnutého se zaměstnavatelem, než je pracoviště zaměstnavatele (tj. při práci z domova neboli home office), a to do výše paušální částky stanovené pro rok 2023 vyhláškou č. 299/2023 Sb. na 4,60 Kč za každou započatou hodinu práce a pro rok 2024 vyhláškou č. 397/2023 Sb. na 4,50 Kč za každou započatou hodinu práce.

(Novela zákonem č. 432/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. října 2023)

§ 6 odst. 7 písm. e) ► Byla zrušena vazba na plnění povinná podle zvláštních právních předpisů. Plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce se tedy na straně zaměstnance nepovažuje za příjem ze závislé činnosti, ať už bylo ze strany zaměstnavatele poskytnuto podle zákona nebo dobrovolně. Paušální částka na náhradu nákladů spojených s výkonem práce z jiného místa dohodnutého se zaměstnavatelem, než je pracoviště zaměstnavatele (při home office), se nepovažuje se příjem zaměstnance a není předmětem daně ze závislé činnosti, ale jen do limitu stanoveného každoročně Ministerstvem práce a sociálních věcí. Pro rok 2024 platí podle vyhlášky 397/2023 Sb. částka 4,50 Kč za každou započatou hodinu práce.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

souvislosti jako mzda, plat, odměna nebo jako náhrada za ušlý příjem, jakož i na další peněžní plnění poskytovaná v této souvislosti zaměstnancům,

- b) hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci stravování zajišťovaného prostřednictvím jiných subjektů nebo peněžitý příspěvek poskytovaný zaměstnavatelem zaměstnanci na stravování za jednu směnu podle zákoníku práce do výše 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin,
- b) **příjem zaměstnance ve formě příspěvku na stravování poskytnutého zaměstnavatelem za jednu směnu podle jiného právního předpisu, pokud během této směny zaměstnanec vykonával práci alespoň 3 hodiny a nevznikl mu během této směny nárok na stravné v rámci cestovních náhrad podle jiného právního předpisu, a to v úhrnu do výše 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin, a v úhrnu do výše 70 % této hranice, je-li příspěvek poskytnut jako další příspěvek v rámci stejné směny, pokud její délka v úhrnu s přestávkou v práci povinně poskytovanou zaměstnavatelem podle jiného právního předpisu je delší než 11 hodin; v případě zaměstnance vykonávajícího činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, jejíž výkon není rozvržen na směny podle jiného právního předpisu, je příjem ve formě příspěvku na stravování poskytnutého zaměstnavatelem od daně osvobozen, pokud během kalendářního dne zaměstnanec vykonával práci alespoň 3 hodiny a nevznikl mu během tohoto dne nárok na stravné v rámci cestovních náhrad podle jiného právního předpisu ani na stravné v rámci cestovních náhrad na základě smlouvy, a to v úhrnu do výše 70 % horní hranice stravného, které lze poskytnout zaměstnancům odměňovaným platem při pracovní cestě trvající 5 až 12 hodin, a v úhrnu do výše 70 % této hranice, je-li příspěvek poskytnut jako další příspěvek v rámci stejného kalendářního dne, pokud během tohoto dne zaměstnanec vykonával práci alespoň 11 hodin; příspěvkem na stravování se pro účely daní z příjmů rozumí**
1. stravování poskytované jako nepeněžní plnění ke spotřebě na pracovišti zaměstnance nebo v rámci stravování zajišťovaného prostřednictvím jiného subjektu než zaměstnavatele a
 2. peněžitý příspěvek na stravování,
- c) hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti,
- d) nepeněžní plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnanci nebo jeho rodinnému příslušníkovi z fondu kulturních a sociálních potřeb,
- ze sociálního fondu, ze zisku (příjmu) po jeho zdanění anebo na vrub výdajů (nákladů), které nejsou výdaji (náklady) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, **v úhrnu do výše poloviny průměrné mzdy za zdaňovací období** ve formě
1. pořízení zboží nebo služeb zdravotního, léčebného, hygienického a obdobného charakteru od zdravotnických zařízení, pořízení zdravotnických prostředků na lékařský předpis, použití vzdělávacích nebo rekreačních zařízení **nebo poskytnutí rekreace nebo zájezdu,**
 2. použití zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy podle školského zákona, knihovny zaměstnavatele, tělovýchovných a sportovních zařízení,
 3. příspěvku na kulturní nebo sportovní akce,
 4. příspěvku na tištěné knihy, včetně obrázkových knih pro děti, mimo knih, ve kterých reklama přesahuje 50 % plochy,
- e) zvýhodnění poskytovaná zaměstnavatelem provozujícím veřejnou dopravu osob svým zaměstnancům a jejich rodinným příslušníkům ve formě bezplatných nebo zlevněných jízdenek,
- f) příjmy ze závislé činnosti vykonávané na území České republiky, plynoucí poplatníkům daně z příjmů fyzických osob, kteří jsou daňovými nerezidenty, od zaměstnavatelů se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, pokud časové období související s výkonem této činnosti nepřesáhne 183 dnů v jakémkoliv období 12 měsíců po sobě jdoucích, a to s výjimkou příjmů z
1. osobně a veřejně vykonávané činnosti umělce, sportovce, artisty nebo spoluúčinkující osoby a
 2. činnosti vykonávané ve stálé provozovně,
- g) **příjmy plynoucí z účasti zaměstnance nebo jeho rodinného příslušníka na sportovní nebo kulturní akci pořádané zaměstnavatelem pro omezený okruh účastníků, pokud vzhledem k její povaze je pořádaná takové akce zaměstnavateli obvyklé a její forma a rozsah jsou přiměřené,**
- h) peněžní plnění za výstrojní a proviantní náležitosti poskytované příslušníkům ozbrojených sil a naturální náležitosti poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů,³⁾ zvláštní požitky poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle zvláštního právního předpisu^{6b)} a náhrada majetkové újmy podle zvláštního právního předpisu,^{6c)}
- ch) náhrady za ztrátu na služebním příjmu poskytované příslušníkům bezpečnostních sborů podle právních předpisů účinných do 31. prosince 2005,
- i) hodnota přechodného ubytování, nejde-li o ubytování při pracovní cestě, poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům v souvislosti s výkonem práce, pokud obec přechodného ubytování není shodná s obcí, kde má zaměstnanec bydliště, a to maximálně do výše 3 500 Kč měsíčně,
- j) ∞
- j) náhrada za ztrátu na důchodu přiznaná podle zákoníku práce za dobu před 1. lednem 1989 a vyplácená po 31. prosinci 1992,

Poznámky

§ 6 odst. 9 písm. b) ► Novela upřesnila a předefinovala osvobození příjmu zaměstnance plynoucího ve formě příspěvku na stravování poskytnutého zaměstnavatelem. Limit 70 % částky stravného pro 5 až 12 hodin zůstal, přibýly přesnější podmínky (práce alespoň tři hodiny během jednoho kalendářního dne aj.). Příspěvkem na stravování se nadále rozumí jak stravování poskytované jako nepeněžní plnění ke spotřebě na pracovišti, tak v rámci stravování zajišťovaného prostřednictvím jiného subjektu než zaměstnavatele, i peněžitý příspěvek na stravování,

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 9 písm. d) ► Osvobození příjmů plynoucích z poskytnutí vyjmenovaných zaměstnaneckých benefitů zaměstnanci z fondu kulturních a sociálních potřeb nebo z nedaňových výdajů (nákladů) zaměstnavatele, bylo v celkovém úhrnu limitováno polovinou výše průměrné mzdy za zdaňovací období (pro rok 2024 se bude jednat o částku 21 983 Kč). Nad tento limit je takový příjem na straně zaměstnance zdanitelný.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

6 odst. 9 písm. d) bod 1 ► Dřívější limit osvobození nepeněžního plnění zaměstnaneckého benefitu definovaného jako poskytnutí rekreace nebo zájezdu činil 20 000 krou a novelou byl zrušen a zahrnut pod obecný souhrnný limit poloviny výše průměrné mzdy za zdaňovací období (viz výše).

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 9 písm. g) ► Benefit v podobě příjmu plynoucího z účasti zaměstnance nebo jeho rodinného příslušníka na sportovní nebo kulturní akci pořádané zaměstnavatelem pro omezený okruh účastníků byl dříve limitován částkou 2 000 Kč. Nově limit není stanoven, musí se však jednat o akci přiměřené formy a rozsahu. Z volnější definice osvobození je zřejmé, že pořádaní takových akcí pro zaměstnance musí odpovídat například velikosti zaměstnavatele, jeho obratu a podobným kritériím.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 9 písm. j) ► Zrušeno bylo osvobození mzdového vyrovnání vypláceného ve výši rozdílu mezi dávkami nemocenského pojištění, podle vyhlášky o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví dlouhodobě nezpůsobilých k dosavadní práci.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 9 zrušená písm. m) a n) ► Novela zrušila osvobození odstupného podle vyhlášky č. 19/1991 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví dlouhodobě nezpůsobilých k dosavadní práci, vyplácené pracovníkům přeřazeným nebo uvolněným ze zdravotních důvodů pro pracovní riziko, nemoc z povolání, pracovní úraz nebo onemocnění vznikající nebo se zhoršující vlivem pracovního prostředí, a dále též zrušila osvobození příjmů poskytnutých zaměstnavatelem jako sociální výpomoc zaměstnanci v přímé souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie na územích, na kterých byl vyhlášen nouzový stav. Dříve platil limit 500 000 Kč za předpokladu, že tyto příjmy byly vypláceny z fondu kulturních a sociálních potřeb nebo ze sociálního fondu za obdobných podmínek u zaměstnavatelů nebo ze zisku po jeho zdanění anebo na vrub daňově neuznatelných nákladů.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

- k) příjmy za práci žáků a studentů z praktického vyučování a praktické přípravy,
- l) zvláštní příplatek nebo příplatek za službu v zahraničí poskytovaný podle zvláštních právních předpisů vojákům a příslušníkům bezpečnostních sborů^{6e}) vyslaným v rámci jednotky mnohonárodních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů mimo území České republiky po dobu působení v zahraničí,
- m) ✗
- n) ✗
- m) **příjem v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na daňově podporované produkty pořízení na stáří jeho zaměstnance nebo na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož pojistníkem je jeho zaměstnanec, do úhrnné výše 50 000 Kč ročně,**
- n) **naturální plnění poskytované podle zvláštních právních předpisů^{6g}) představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům a bývalému prezidentu republiky podle zákona upravujícího zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce,**
- o) **náhrada prokázaných výdajů poskytovaná podle zvláštních právních předpisů^{6g}) představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudcům, jde-li o**
1. výdaje na leteckou dopravu při tuzemských cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „tuzemská cesta“),
 2. výdaje na dopravu při zahraničních cestách spojených s výkonem funkce (dále jen „zahraniční cesta“),
 3. výdaje na stravování při tuzemských cestách,
 4. výdaje na stravování a některé další výdaje při zahraničních cestách,
 5. výdaje na ubytování při tuzemských cestách,
 6. výdaje na ubytování při zahraničních cestách,
 7. výdaje na přechodné ubytování v místě sídla orgánu, v němž vykonává funkci,
 8. výdaje na odborné a administrativní práce,
 9. výdaje na činnost průvodce nebo osobního asistenta,
 10. výdaje na dopravu veřejnými hromadnými dopravními prostředky soudci při tuzemských cestách,
- p) příjem získaný ve formě náhrady mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu nebo snížené odměny za dobu dočasně pracovní neschopnosti nebo karantény podle zvláštních právních předpisů^{47a}), do výše minimálního nároku určeného zvláštním právním předpisem upravujícím pracovněprávní vztahy^{47b}),
- r) částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s výplatou mzdy a se srážkami ze mzdy zaměstnanci, s placením příspěvku na pojištění (přípojištění) ve prospěch zaměstnance, jakož i částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s poskytováním nepeněžitelného plnění zaměstnanci,
- s) příjem od téhož zaměstnavatele plynoucí zaměstnanci v podobě majetkového prospěchu při bezúročném zápůjčce až do úhrnné výše jistin 300 000 Kč z těchto zápůjček; majetkový prospěch z bezúročných zápůjček přesahujících výši jistin 300 000 Kč vypočtený za jednotlivé kalendářní měsíce se oceňuje podle odstavce 3 a zahrnuje do základu daně alespoň jednou za zdaňovací období, a to nejpozději při zúčtování mzdy za měsíc prosinec,
- t) zvláštní odměna za výkon funkce člena okrskové volební komise a člena zvláštní okrskové volební komise.
- (10) Funkčními požitky jsou
- a) funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího platy a další náležitosti spojené s výkonem funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců^{18S}) **a zákona upravujícího zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce,**
- b) odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v
1. orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy,
 2. státních orgánech,
 3. spolcích a zájmových sdruženích,
 4. odborových organizacích,
 5. komorách,
 6. jiných orgánech a institucích.
- (11) Za funkční požitek se nepovažují příjmy znalců a tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů a rozhodců za činnost vykonávanou podle zvláštních předpisů.
- (12) Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti.
- (13) Jedná-li se o příjem plynoucí ze zdrojů v zahraničí, základem daně poplatníka daně z příjmů fyzických osob, který je daňovým rezidentem České republiky, je příjem ze závislé činnosti vykonávané ve státě, s nímž nemá Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu upravující zamezení dvojímu zdanění o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí. Je-li činnost, ze které plyne příjem ze závislé činnosti, vykonávaná ve státě, s nímž má Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu upravující zamezení dvojímu zdanění všech druhů příjmů, která je prováděna, základem daně poplatníka daně z příjmů fyzických osob, který je daňovým rezidentem České republiky, je příjem ze závislé činnosti vykonávané v tomto státě; tento příjem lze snížit o daň zaplacenou z tohoto příjmu ve státě, s nímž má Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu upravující zamezení dvojímu zdanění všech druhů příjmů, která je prováděna, a to pouze v rozsahu, ve kterém ji nebylo možno započíst na daňovou povinnost v tuzemsku podle § 38f v bezprostředně předchozím zdaňovacím období. Přitom se musí jednat o nezapočtenou daň z příjmů, které se zahrnují do základu daně. Příjem ze závislé činnosti plynoucí ze zdrojů v zahraničí nelze snížit o daň zaplacenou v zahraničí v rozsahu, ve kterém přesahuje výši uvedenou v mezinárodní smlouvě nebo v právním předpisu jiného státu.
- (14) **Příjem zaměstnance podle odstavce 3 věty třetí se v případě nabytí podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem, u něhož vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle odstavce 1 písm. a) až c), nebo nabytí podílu v obchodní korporaci, která je mateřskou nebo dceřinou společností nebo kapitálově spojenou osobou tohoto zaměstnavatele, nebo opce na nabytí tohoto podílu považuje za zúčtovaný příjem v kalendářním měsíci nebo za příjem ve zdaňovacím období, ve kterých nastane první z okamžiků, kterými jsou**
- a) okamžik, ke kterému zaměstnanec přestane vykonávat činnost, ze které mu plynou příjmy podle odstavce 1 písm. a) až c) u tohoto zaměstnavatele, jeho mateřské nebo dceřiné společnosti nebo kapitálově spojené osoby nebo u jeho právního nástupce,
 - b) okamžik vstupu tohoto zaměstnavatele do likvidace,
 - c) okamžik, ke kterému tento zaměstnavatel nebo zaměstnanec přestanou být daňovými rezidenty České republiky,
 - d) okamžik převodu nebo přechodu tohoto podílu nebo této opce,
 - e) okamžik uplatnění opce,

Poznámky

§ 6 odst. 9 nové písm. m) ► Od daně jsou osvobozeny příjmy poplatníka daně z příjmů ze závislé činnosti, které mu jako příspěvek na daňově podporované produkty na stáří nebo pojištění dlouhodobé péče uhradil zaměstnavatel. Souhrnný limit pro osvobození těchto příspěvků je 50 000 Kč ročně.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 9 nové písm. n) ► Nové osvobození se vztahuje na naturální plnění bývalému prezidentu republiky podle zákona upravujícího zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 10 písm. a) ► Pod funkční platy byla zahrnuta plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce, jejichž výše se stanoví podle zákona upravujícího zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 6 odst. 14, 15 a 16 ► Novela míří k vytvoření lepšího prostředí pro zaměstnanecké akcie, které bývají využívány hlavně inovativními firmami a startupy jako součást odměňování a motivace zaměstnanců. Dosud byl v České republice tento systém zaměstnaneckého podílu na obchodní korporaci limitován tím, že okamžikem zdanění byl okamžik poskytnutí podílu, a zaměstnanec tak musel disponovat dostatečnými vlastními prostředky, aby jednorázově splnil daňovou povinnost. Přijatá úprava však odsunuje daňovou povinnost o deset let od nabytí podílu na obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem příjemce podílu, případně stanovuje jiný okamžik daňové povinnosti, byl-li podíl převeden, zaměstnanec přestal pro zaměstnavatele vykonávat činnost, zaměstnavatel vstoupil do likvidace, zaměstnavatel nebo zaměstnanec přestali být daňovými rezidenty České republiky, podíl byl vyměněn se změnou celkové jmenovité hodnoty apod. Navazující ustanovení upravují možnost snížení příjmu a oznamovací povinnost poplatníka vůči plátcům daně pro případ, že poplatník (zaměstnanec) podíl převedl.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

f) okamžik výměny podílu, při které se mění celková jmenovitá hodnota podílů zaměstnance,

g) okamžik uplynutí 10 let ode dne nabytí podílu nebo opce.

(15) Příjem podle odstavce 14 lze snížit o kladný rozdíl mezi hodnotou podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem, u něhož poplatník vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle odstavce 1 písm. a) až c), podílu v obchodní korporaci, která je mateřskou nebo dceřinou společností nebo kapitálově spojenou osobou tohoto zaměstnavatele, nebo hodnotou opce na nabytí tohoto podílu určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku k okamžiku nabytí tohoto podílu nebo opce a hodnotou tohoto podílu nebo opce určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku k prvnímu z okamžiků podle odstavce 14 písm. a) až g) zvýšenou o úhrn příjmů z podílu na zisku, vypořádacího podílu, vrácení emisního ázia, vrácení příplatku mimo základní kapitál a z plnění obdobných těmto plněním vyplacených na základě tohoto podílu snížených o daň z těchto příjmů.

(16) Poplatník oznámí plátcí daně okamžik podle odstavce 14 písm. d) do posledního dne kalendářního měsíce, ve kterém tento okamžik nastal.

§ 7

Příjmy ze samostatné činnosti

(1) Příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

(2) Příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je dále

- příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- příjem z výkonu nezávislého povolání.

(3) Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy uvedené v odstavcích 1 a 2 s výjimkou uvedenou v odstavci 6. Tyto příjmy se snižují o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení s výjimkou příjmů uvedených v odstavci 1 písm. d). Pro zjištění základu daně (dílčího základu daně) se použijí ustanovení § 23 až 33.

(4) U poplatníka, který je společníkem veřejné obchodní společnosti, je součástí základu daně (dílčího základu daně) poměrná část základu daně nebo daňové ztráty veřejné obchodní společnosti. Tento poměr odpovídá poměru, kterým se společník podílí na zisku veřejné obchodní společnosti.

(5) U poplatníka, který je komplementářem komanditní společnosti, je součástí základu daně (dílčího základu daně) poměrná část základu daně nebo daňové ztráty komanditní společnosti. Tento poměr odpovídá poměru, kterým se komplementář podílí na zisku komanditní společnosti.

(6) Příjem autora za příspěvek do novin, časopisu, rozhlasu nebo televize plynoucí ze zdrojů na území České republiky je samostatným základem daně pro daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně za předpokladu, že úhrn těchto příjmů od téhož plátce daně nepřesáhne v kalendářním měsíci 10 000 Kč a jde o příjem uvedený v odstavci 2 písm. a).

(7) Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu, může uplatnit výdaje, s výjimkou uvedenou v § 12, ve výši

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč,
- 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč,
- 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč,
- 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč.

Způsob uplatnění výdajů podle tohoto odstavce nelze zpětně měnit.

(8) Uplatní-li poplatník výdaje podle odstavce 7, má se za to, že v částce výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů ze samostatné činnosti. Pro účely odstavce 7 se příjmy rozumí příjmy podle tohoto zákona, které by poplatník měl, pokud by nebyl účetní jednotkou. Poplatník, který uplatňuje výdaje způsobem

podle odstavce 7, je povinen vždy vést záznamy o příjmech podle odstavce 7 a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti.

(9) Jde-li o věc ve společném jmění manželů, která je využívána pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, jedním z manželů nebo oběma manžely, vkládá tuto věc do obchodního majetku jeden z manželů. V případě, že tuto věc má v obchodním majetku jeden z manželů, avšak je pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, využívána také druhým z manželů, lze výdaje (náklady) související s touto věcí, které připadají na část věci využívané pro činnost, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, oběma manžely, rozdělit mezi oba manžele v poměru, v jakém ji využívají při své činnosti podle odstavců 1 a 2. Příjmy z prodeje nemovitostí nebo movité věci ve společném jmění manželů jsou zdaňovány u toho z manželů, který měl takovou věc zahrnutou v obchodním majetku. Po ukončení činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, se postupuje podle § 10 odst. 5 zákona.

(10) Za příjmy podle § 7 odst. 1 písm. d) se nepovažují a předmětem daně nejsou náhrady cestovních výdajů poskytované společníkům veřejných obchodních společností a komplementářům komanditních společností do výše stanovené zvláštním předpisem.⁵⁾

(11) Dojde-li k ukončení (přerušení) činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti a poplatník zaplatí částky pojistného podle § 23 odst. 3 písm. a) bodu 5 a § 24 odst. 2 písm. f) po stanoveném termínu, a uhradí dluhy uvedené v § 23 odst. 3 písm. a) bod 11 může podat dodatečné daňové příznání na daňovou povinnost nižší. Obdobně postupuje právní nástupce poplatníka s příjmy podle § 7 v případě úmrtí poplatníka.

(12) Pokud poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a) nebo b) uplatní jako účetní období hospodářský rok,²⁰⁾ je dílčím základem daně nebo daňovou ztrátou rozdíl mezi příjmy a výdaji za ukončený hospodářský rok. Při změně účtování v kalendářním roce na účtování v hospodářském roce je dílčím základem daně nebo daňovou ztrátou podle § 7 rozdíl mezi příjmy a výdaji do posledního dne měsíce, kterým poplatník ukončil účtování v kalendářním roce. Při změně účtování v hospodářském roce na účtování v kalendářním roce je dílčím základem daně nebo daňovou ztrátou podle § 7 odst. 1 písm. a) nebo b) součet rozdílu mezi příjmy a výdaji v hospodářském roce a rozdílu mezi příjmy a výdaji od doby ukončení účtování v hospodářském roce do konce kalendářního roku. Dílčí základ daně se zahrne do daňového příznání za kalendářní rok, ve kterém končí hospodářský rok nebo účtování přechodu z kalendářního roku na hospodářský rok a naopak. Obdobně postupuje poplatník s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. d), pokud veřejná obchodní společnost nebo komanditní společnost uplatní jako účetní období hospodářský rok.

(13) Poplatníci s příjmy podle odstavců 1 a 2, kteří nevedou účetnictví, neuplatňují výdaje podle odstavce 7 a jejichž daň za daně zdaňovací období není rovna paušální dani, postupují podle § 7b. Vede-li každý ze společníků společnosti (§ 12), daňovou evidenci, mohou vést i daňovou evidenci, ve které evidují společné příjmy a společné výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů; přitom na konci zdaňovacího období nebo při ukončení činnosti v průběhu zdaňovacího období, uvedou do své daňové evidence podíl na společných příjmech a podíl na společných výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

(14) U poplatníka, který je společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti, nejsou příjmy podle § 20b odst. 1 plnouce těmto společnostem součástí základu daně (dílčího základu daně) podle odstavce 4 nebo 5 a zahrnují se do samostatného základu daně. Ustanovení § 20b odst. 2 platí obdobně.

§ 7a

Paušální daň

(1) Daň poplatníka, který je na konci zdaňovacího období poplatníkem v paušálním režimu, je rovna paušální dani, pokud tento poplatník v tomto zdaňovacím období

- rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu
 - nepřesáhl, nebo
 - přesáhl, ale nepřesáhl rozhodné příjmy pro vyšší pásmo paušálního režimu a podá správci daně oznámení o jiné výši paušální daně na její výši odpovídající tomuto pásmu paušálního režimu,
- vedle rozhodných příjmů má pouze
 - příjmy od daně osvobozené,
 - příjmy, které nejsou předmětem daně,
 - příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
 - příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, pokud se nejedná o příjmy podle bodů 1 až 3 a pokud celková výše těchto příjmů nepřesahuje 50 000 Kč,
- není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby, a
- není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem

komanditní společnosti.

(2) Pokud poplatník přestal být poplatníkem v paušálním režimu před koncem zdaňovacího období z důvodu, že ukončil nebo přerušil činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, je jeho daň za toto zdaňovací období rovna paušální dani, pokud poplatník

- a) splňuje podmínky podle odstavce 1,
- b) v části tohoto zdaňovacího období po dni, ve kterém přestal být poplatníkem v paušálním režimu, nevykonával činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, a
- c) do konce lhůty pro podání daňového přiznání za toto zdaňovací období 1. zahájí činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, nebo 2. nezahájí činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, nevede účetnictví a úhrn položek, o které by zvyšoval rozdíl mezi příjmy a výdaji, kdyby v tomto zdaňovacím období vedl daňovou evidenci, a příjmů ze samostatné činnosti nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu nebo pro vyšší pásmo paušálního režimu, pokud podá správci daně oznámení o jiné výši paušální daně na její výši odpovídající tomuto pásmu paušálního režimu.

(3) Pro účely odstavců 1 a 2 se na poplatníka, který v posledním kalendářním měsíci zdaňovacího období zemřel nebo ukončil nebo přerušil činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, hledí jako na poplatníka, který přestal být poplatníkem v paušálním režimu před koncem tohoto zdaňovacího období.

(4) Pro účely odstavců 1 a 2 se za příjem ze samostatné činnosti považuje také příjem z úplatného převodu nebo nájmu majetku, který byl v posledním předcházejícím zdaňovacím období, za které nebyla daň poplatníka rovna paušální dani a za které poplatník neuplatňoval výdaje procentem z příjmů, zařazen v obchodním majetku.

(5) Daň se nerovná paušální dani, pokud poplatník podle odstavce 1 nebo 2, který je daňovým rezidentem České republiky, vyloučí dvojí zdaňování příjmů plynoucích ze zdrojů v zahraničí v daňovém přiznání.

(6) Paušální daň činí součin počtu kalendářních měsíců zdaňovacího období, ve kterých byl poplatník v paušálním režimu, a zálohy na daň pro

- a) zvolené pásmo paušálního režimu, nebo
- b) pásmo paušálního režimu určující výši paušální daně v případě, že poplatník podá oznámení o jiné výši paušální daně správci daně a jeho příjmy v tomto zdaňovacím období nepřesáhl rozhodné příjmy pro toto pásmo paušálního režimu.

(7) Na poplatníka v paušálním režimu se pro účely daní z příjmů hledí jako na poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti, které jsou předmětem daně, a to i v případě, že mu v rozhodném období tyto příjmy neplynou.

(8) Poplatník v paušálním režimu, který má příjmy ze samostatné činnosti, ke kterým lze uplatnit výdaje procentem z příjmů v různé výši, vede záznamy o příjmech ze samostatné činnosti pro účely prokázání výše rozhodných příjmů pro zvolené pásmo paušálního režimu.

§ 7b Daňová evidence

(1) Daňovou evidencí se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje údaje o

- a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,
- b) majetku a dluhů.

(2) Pro obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci se použijí zvláštní právní předpisy o účetnictví,^{20h)} není-li dále stanoveno jinak.

(3) Pro ocenění majetku a dluhů v daňové evidenci se hmotný majetek oceňuje podle § 29, pohledávky se oceňují podle § 5. Ostatní majetek se oceňuje pořizovací cenou,³¹⁾ je-li pořízen úplatně, vlastními náklady,³¹⁾ je-li pořízen ve vlastní režii, nebo cenou určenou podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí u majetku nabytého bezúplatně. Dluhy se oceňují při vzniku jmenovitou hodnotou, při převzetí pořizovací cenou. Peněžní prostředky a ceniny se oceňují jejich jmenovitými hodnotami. Pořizovací cenou pozemku je cena včetně porostu, pokud se nejedná o pěstitelský celek trvalých porostů (§ 26), bez stavby na něm

zřízené. Do pořizovací ceny majetku pořízeného formou finančního leasingu se zahrnou výdaje s jeho pořízením související, hrazené uživatelem. V případě úplatného pořízení majetku a dluhů, za jednu pořizovací cenu, se cena jednotlivých složek majetku stanoví v poměrné výši k ceně jednotlivých složek majetku oceněných podle zvláštního právního předpisu,^{1a)} s výjimkou peněz, cenin, pohledávek a dluhů. Je-li v případě úplatného pořízení majetku a dluhů, rozdíl mezi pořizovací cenou a oceněním tohoto majetku podle zvláštního právního předpisu,^{1a)} zvýšeným o hodnotu peněz, cenin, pohledávek včetně daně z přidané hodnoty, a snížený o hodnotu dluhů, záporný, postupuje se obdobně jako v případě záporného oceňovacího rozdílu při koupi obchodního závodu (§ 23).

(4) Zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů provede poplatník k poslednímu dni zdaňovacího období. O tomto zjištění provede zápis. O případné rozdíly upraví základ daně podle § 24 a 25.

(5) Poplatník je povinen uschovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neuplynula lhůta pro stanovení daně.

§ 8

Příjmy z kapitálového majetku

(1) Příjmy z kapitálového majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 odst. 1 nebo § 7 odst. 1 písm. d), jsou

- a) podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu, je-li v něm podíl představován cenným papírem, úroky z držby cenných papírů a výnosy dluhopisů podle zákona upravujícího dluhopisy s výjimkou výnosu určeného rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho emisním kurzem,
- b) podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání,
- c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na účtu, který není podle podmínek toho, kdo účet vede, určen k podnikání,
- d) výnos z jednorázového vkladu a z vkladu jemu na roveň postaveného,
- e) **plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření a z penzijního pojištění,**
- f) **plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu a plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním,**
- g) úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z prodlení, poplatek z prodlení, úroky z práva na dorovnání, úroky z vkladů na účtech neuvedených v písmenu c) s výjimkou příjmů poplatníka, jehož daň je rovna paušální dani, a úroky z hodnoty splaceného vkladu ve smluvené výši členů obchodních korporací,
- h) úrokové a jiné výnosy z držby směnky (např. diskont z částky směnky, úrok ze směnečné sumy),
- i) plnění ze zisku svěřenského fondu nebo rodinné fundace.

(2) Za příjem z kapitálového majetku se považuje také příjem plynoucí z práva na splacení

- a) dluhopisu, kterým se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí kladný rozdíl mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu vyplacenou při jeho splacení nebo částkou vyplacenou při jeho předčasném splacení a cenou, za kterou poplatník dluhopis nabyt, nebo cenou určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku ke dni jeho bezúplatného nabytí, a
- b) vkladního listu vydaného jako cenný papír nebo cenného papíru vkladnímu listu na roveň postaveného, kterým se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí kladný rozdíl mezi jmenovitou hodnotou vkladního listu vydaného jako cenný papír nebo cenného papíru jemu na roveň postaveného vyplacenou při jejich splacení nebo částkou vyplacenou při jejich předčasném splacení a cenou, za kterou poplatník cenný papír nabyt, nebo cenou určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku ke dni jeho bezúplatného nabytí.

(3) Příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) až f) a i) a úrokové příjmy

Poznámky

§ 8 odst. 1 písm. e) a f) ► V návaznosti na novou koncepci daňové podpory produktů spoření na stáří bylo upraveno vymezení některých příjmů, které představují příjmy z kapitálového majetku. Písmeno e) bylo legislativně technicky změněno tak, aby navazovalo na terminologii užívanou pro tato plnění v § 15a, a zároveň byl odstraněn odkaz na snížení podle odstavce 6. Příjmy uvedené v písmenu e) jsou totiž příjmy z kapitálového majetku v plné výši, snížení je provádí až pro účely zjištění základu daně z těchto příjmů. Také písmeno f) bylo legislativně technicky pozměněno. Pojem „soukromé životní pojištění“ pro účely daní z příjmů totiž nově nezahrnuje veškeré soukromé životní pojištění, ale pouze to, které splňuje podmínky v § 15a odst. 3. Příjmy z kapitálového majetku však jsou veškerá plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu. Co se týká jiného pojištění osob, představují příjmy z kapitálového majetku pouze plnění, která nejsou pojistným plněním, tedy zejména odkupné a průběžný výběr. Jiná plnění z pojištění, než jsou uvedena v tomto ustanovení, jsou i nadále ostatními příjmy podle § 10.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

a jiné výnosy z držby směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele [odstavec 1 písm. h)], plynoucí ze zdrojů na území České republiky, jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).

(4) Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 1 písm. a) až d) a i) ze zdrojů v zahraničí, jsou nesnížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení (dílním základem daně). Plynou-li příjmy uvedené v odstavci 1 písm. e) a f) ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílním základem daně).

(5) Příjmy uvedené v odstavci 1 písm. g) a h) a v odstavci 2 nesnížené o výdaje jsou základem daně (dílním základem daně), s výjimkou úroků a jiných výnosů ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele, které jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36). U příjmu z úroků ze zápůjčky nebo úvěru je výdajem zaplacený úrok z částek použitých na poskytnutí zápůjčky nebo úvěru, a to až do výše příjmu.

(6) Plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření a z penzijního pojištění jsou základem daně po snížení o zaplacené příspěvky a státní příspěvky hrazené Českou republikou, pokud tyto státní příspěvky nebyly vráceny; v případě těchto plnění ve formě penze se zaplacené příspěvky a státní příspěvky rozloží na vymezené období pobírání penze. Plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu a plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním, jsou základem daně po snížení o zaplacené pojistné; v případě těchto plnění ve formě důchodu se zaplacené pojistné rozloží na vymezené období pobírání důchodu.

(7) ✕

(7) Jedná-li se o příjem podle odstavce 1 nebo odstavce 2 plynoucí do společného jmění manželů ze zdroje, který je vložen do obchodního majetku jednoho z manželů, zdaňuje se jen u tohoto manžela. Jedná-li se o příjem podle odstavce 1 nebo 2 plynoucí do společného jmění manželů ze zdroje, který není vložen do obchodního majetku žádného z manželů, zdaňuje se jen u jednoho z nich.

(8) Příjem podle odstavce 4 nebo úrok nebo jiný výnos ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele plynoucí ze zdrojů v zahraničí lze zahrnout do samostatného základu daně zdaněvaného sazbou daně podle § 16a. Zahrne-li se takový příjem do tohoto základu daně, zahrnou se do tohoto základu daně veškeré příjmy podle věty první. Tyto příjmy se nesnižují o výdaje s výjimkou příjmů uvedených v odstavci 1 písm. e) a f), u kterých se postupuje obdobně podle **odstavce 6**.

§ 9

Příjmy z nájmu

(1) Příjmy z nájmu, pokud nejde o příjmy uvedené v § 6 až 8, jsou
a) příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů,
b) příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu podle § 10 odst. 1 písm. a).

(2) Příjmy podle odstavce 1, plynoucí manželům ze společného jmění manželů, se zdaňují jen u jednoho z nich.

(3) Základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy uvedené v odstavci 1 snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení (§ 5 odst. 2). Pro zjištění základu daně (dílního základu daně) se použijí ustanovení § 23 až 33. Příjem z nájmu plynoucí poplatníkům uvedeným v § 2 odst. 3 je, s výjimkou příjmů z nájmu nemovitých věcí nebo bytů, samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36).

(4) Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může je uplatnit ve výši 30 % z příjmů podle odstavce 1, nejvýše však do částky 600 000 Kč. Způsob uplatnění výdajů podle tohoto odstavce nelze zpětně měnit.

(5) Uplatní-li poplatník výdaje podle odstavce 4, jsou v částkách výdajů zahrnuté veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z nájmu podle § 9. Poplatník, který uplatňuje výdaje podle odstavce 4, je povinen vždy vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s nájmem.

(6) Poplatníci mající příjmy z nájmu a uplatňující u těchto příjmů skutečné výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení vedou záznamy o příjmech a výdajích vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů v časovém sledu, evidenci hmotného majetku, který lze odpisovat, evidenci o tvorbě a použití rezervy na opravy hmotného majetku, pokud ji vytvářejí, evidenci o pohledávkách a dlužích ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k ukončení nájmu, a mzdové listy, pokud vyplácejí mzdy. Pokud se však poplatníci rozhodnou vést účetnictví, přestože k tomu nejsou podle účetních předpisů²⁰⁾ povinni, pak postupují podle těchto předpisů, budou-li takto postupovat po celé zdaňovací období, přitom se movitý i nemovitý majetek, o kterém je účtováno, nepovažuje za obchodní majetek ve smyslu daně z příjmů fyzických osob.

(7) Při pachtu obchodního závodu je příjmem propachtovatele, který nevede účetnictví, také

a) hodnota pohledávek a dluhů, s výjimkou dluhů, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, které přecházejí na pachtýře, není-li dohodnuta jejich úhrada. Je-li dohodnuta částečná úhrada pohledávek a dluhů, s výjimkou dluhů, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, je příjmem jejich hodnota. Je-li dohodnuta úhrada pohledávek a dluhů, s výjimkou dluhů, jejichž úhrada by byla výdajem snižujícím základ daně, vyšší, než je jejich hodnota, je příjmem tato vyšší cena,

b) neuhrazený rozdíl mezi hodnotou věcí v obchodním závodu na začátku pachtu a jejich vyšší hodnotou při ukončení pachtu stanovenou podle zvláštního právního předpisu^{1a)} nebo podle údajů uvedených v účetnictví pachtýře, vedeném podle zvláštních právních předpisů.²⁰⁾ Základ daně se nebudou zvyšovat dle tohoto ustanovení v případech, kdy bude z titulu operací popsaných v tomto ustanovení zvyšován na základě jiných ustanovení tohoto zákona. Pro účely tohoto ustanovení se nepoužijí ustanovení § 23 odst. 13.

Poznámky

§ 8 odst. 6 ► V odstavci 6 bylo nově stanoveno pravidlo pro určení základu daně u příjmů podle § 8 odst. 1 písm. e) i f), které bylo podle dosavadní úpravy rozděleno do odstavců 6 a 7. Novela zavedla obecné pravidlo, podle kterého se každý z uvedených příjmů snižuje o příspěvky, resp. pojistné, které na produkt, ze kterého plyne, bylo zaplacené, a to bez ohledu na to, kdo je zaplatil. Takto určeným základem daně se zajistí, že se daní pouze výnos z daných produktů, tj. zhodnocení naspořených prostředků. Možnost odečíst si vlastní naspořené prostředky (poplatníkem zaplacené pojistné) zajišťuje, že při vyplacení daného plnění nedojde k dodanění vlastních prostředků poplatníka, které jsou mu nyní z daného produktu vyplaceny. De facto se jedná o jeho výdaj. Možnost odečíst si příspěvky, které na daný produkt hradil poplatníkovi zaměstnavatel, zajišťuje, aby tyto příspěvky nebyly dodaněny, a to buď poprvé v případě, že se jednalo o příspěvky na daňově podporovaný produkt spoření na stáří, které byly od daně osvobozené podle § 6 odst. 9 písm. p), nebo podruhé, a to v případě, kdy příspěvky zaměstnavatele nebyly od daně osvobozené, protože se nejednalo o daňově podporovaný produkt spoření na stáří. Určité výjimky z tohoto pravidla existují v případech navrácené daňové podpory (§ 15b). Základ daně snižují i státní příspěvky hrazené Českou republikou, v opačném případě by došlo k jejich dodanění. Výjimka je však stanovena pro případy, kdy byly tyto státní příspěvky vráceny. Pokud státní příspěvky nejsou v plnění plynoucím poplatníkovi obsaženy, není třeba o ně snižovat základ daně.

Pravidlo pro určení základu daně v případě vyplácení penze, resp. důchodu v případě pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, se ponechává stejné jako podle předchozí právní úpravy. Nově už toto ustanovení nestanoví výjimky pro uznatelnost příspěvků placených zaměstnavatelem, neboť to je řešeno v rámci navrácení daňové podpory produktů spoření na důchod v § 15b odst. 5 písm. g).

Pro stanovení základu daně platí, že zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené Českou republikou i zaplacené pojistné lze pro účely určení základu daně započítat pouze jednou. Pokud tedy z určitého produktu poplatníkovi plyne plnění v podobě penze, resp. důchodu v případě pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, nebo více plnění po sobě, nelze u určitého plnění základ daně snížit o příspěvky či pojistné, o které byl základ daně snížen už v případě předchozího plnění z daného produktu. S ohledem na to, že se jedná o základ daně, ze kterého je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, nelze základ daně stanovit záporný, tedy nelze uplatnit zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené Českou republikou nebo zaplacené pojistné ve vyšší částce, než činí plnění z produktu.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 8 odst. 7 ► V důsledku přesunutí právní úpravy určení základu daně z příjmů podle § 8 odst. 1 písm. f) byl zrušen odstavec 7.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 8 odst. 8 ► V tomto ustanovení provedla novela pouze legislativně technickou úpravu vyplývající ze zrušení odstavce 7.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 10 Ostatní příjmy

(1) Ostatními příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 až 9, **a jednotlivými druhy příjmu jsou**

- a) příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, a příjmů z provozu výroben elektřiny, ke kterému není vyžadována licence udělovaná Energetickým regulačním úřadem,
- b) příjmy z úplatného převodu
 1. nemovité věci,
 2. cenného papíru a
 3. jiné věci,
- c) příjmy z převodu **podílu ve společnosti s ručením omezeným nebo podílu, komanditisty na komanditní společnosti, které nejsou představitelny cenným papírem**, nebo z převodu družstevního podílu,
- d) příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví, včetně práv autorských a práv příbuzných právu autorskému,
- e) přijaté výživné, důchody a obdobné opakující se požitky,
- f) podíl
 1. člena obchodní korporace s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na likvidačním zůstatku, nebo
 2. majitele podílového listu z podílu připadajícího na podílový list při zrušení podílového fondu s výjimkou splynutí nebo sloučení podílového fondu,
- g) vypořádací podíl při zániku účasti člena v obchodní korporaci, s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, podíl na majetku transformovaného družstva, vrácení emisního ážia, příplatku mimo základní kapitál nebo těmto plněním obdobná plnění,
- h) výhry z
 1. loterie a tomboly,
 2. kursově sázkové a totalizátorové hry,
 3. technické hry,
 4. živé hry s výjimkou turnaje živé hry,
 5. turnaje živé hry a turnaje malého rozsahu a
 6. jiných hazardních her než hazardních her podle bodů 1 až 5,
- ch) výhry z reklamních soutěží a reklamních slosování, ceny z veřejných soutěží, ze sportovních soutěží a ceny ze soutěží, v nichž je okruh soutěžících omezen podmínkami soutěže, anebo jde o soutěžící vybrané pořadatelem soutěže,
- i) příjmy, které společník veřejné obchodní společnosti nebo komplementář komanditní společnosti obdrží v souvislosti s ukončením účasti na veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti od jiné osoby než od veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti, v níž ukončil účast,
- j) příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání podle zvláštního právního předpisu,¹³¹⁾
- k) příjem z jednorázové náhrady práv s povahou opakovaného plnění na základě ujednání mezi poškozeným a pojistitelem,
- l) příjem z výměny,
- m) příjem obmyšleného ze svěřenského fondu,
- n) bezúplatný příjem,
- o) příjem z rozpuštění rezervního fondu vytvořeného ze zisku nebo z rozpuštění obdobného fondu,
- p) **příjem, který vznikl jako důsledek porušení podmínek uplat-**

nění nezdanitelné části základu daně,

q) ostatní příjem, který není příjmem uvedeným v písmenech a) až p).

(2) Příjmy podle odstavce 1, plynoucí manželům ze společného jmění manželů, se zdaňují u jednoho z nich; obdobně se postupuje u příjmů plynoucích do společného jmění manželů. Příjmy plynoucí manželům z prodeje nebo převodu majetku nebo práva ve společném jmění manželů, které byly zahrnuty v obchodním majetku, se zdaňují u toho z manželů, který měl takový majetek nebo právo zahrnuté v obchodním majetku. U příjmů plynoucích z prodeje nebo převodu majetku nebo práva ve společném jmění manželů, které byly zahrnuty v obchodním majetku zemřelého manžela (manželky), které plynou pozůstalému manželovi (manželce), se k době uvedené v § 4 vztahující se k majetku nebo právu zahrnutým v obchodním majetku nepřihlíží.

(3) Od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, osvobozeny

- a) příjmy podle odstavce 1 písm. a), pokud jejich úhrn u poplatníka nepřesáhne ve zdaňovacím období 30 000 Kč; přitom příjmem poplatníka, kterému plyne příjem z chovu včel a u kterého nepřekročí ve zdaňovacím období počet včelstev 60, je částka 500 Kč na jedno včelstvo,
- b) výhry z
 1. loterie a tomboly, pokud výše výhry nepřesahuje 1 000 000 Kč,
 2. hazardních her, které jsou jednotlivým druhem příjmu podle odstavce 1 písm. h) bodů 2 až 6, pokud rozdíl mezi úhrnem výher spadajících do tohoto druhu příjmu a úhrnem vkladů do hazardních her v rámci tohoto druhu příjmu za zdaňovací období nepřesahuje 1 000 000 Kč,
- a) **ostatní příjmy spadající do jednotlivého druhu příjmu jiného než podle odstavce 1 písm. b) nebo c), odstavce 1 písm. f) bodu 2, odstavce 1 písm. h) bodů 2 až 6 nebo odstavce 1 písm. m), n) nebo p), pokud úhrn příjmů spadajících do tohoto druhu příjmu nepřesáhne ve zdaňovacím období 50 000 Kč; je-li tento ostatní příjem samostatným základem daně pro daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně nebo příjmem zahrnovaným do samostatného základu daně zdaňovaného sazbou daně podle § 16a, je od daně osvobozen, pokud výše tohoto příjmu nepřesahuje 50 000 Kč,**
- b) **výhry z hazardních her, které jsou jednotlivým druhem příjmu podle odstavce 1 písm. h) bodů 2 až 6, pokud rozdíl mezi úhrnem výher spadajících do tohoto druhu příjmu a úhrnem vkladů do hazardních her v rámci tohoto druhu příjmu za zdaňovací období nepřesahuje 50 000 Kč,**
- c) bezúplatné příjmy
 1. od příbuzného v linii přímé a v linii vedlejší, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce nebo neteř, manžela, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů,
 2. od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu jednoho roku bezprostředně před získáním bezúplatného příjmu ve společné hospodářské domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou,
 3. obmyšleného z jeho majetku, který do svěřenského fondu vyčlenil nebo kterým zvýšil majetek tohoto fondu, nebo z majetku, který byl do svěřenského fondu vyčleněn nebo který zvýšil majetek tohoto fondu osobou uvedenou v bodě 1 nebo 2,
 4. poplatníka z jeho majetku, který vložil do rodinné fundace, nebo z majetku, který byl do rodinné fundace vložen osobou uvedenou v bodě 1 nebo 2,
 5. nabyté příležitostně, pokud jejich úhrn od téhož poplatníka ve zda-

Poznámky

§ 10 odst. 1 úvodní část ustanovení ► Jednalo se pouze o legislativně technickou úpravu zpřesňující text.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 10 odst. 1 písm. c) ► Novela upravila definici v zájmu její jednoznačnosti a zároveň explicitně vyjádřila, že se v tomto ustanovení nejedná o podíl představovaný cenným papírem.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 10 odst. 1 písm. h) ► V úvodní části ustanovení byla vypuštěna obecná definice, neboť další text obsahuje podrobný výčet jednotlivých druhů hazardních her, z nichž výhry se řadí pod ostatní příjmy.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 10 odst. 1 písm. p) a q) ► Na konec odstavce byla doplněna dvě písmena, která rozšířila okruh ostatních příjmů o příjem vzniklý důsledkem porušení podmínek uplatnění nezdanitelné části daně a o blíže nespecifikované jiné příjmy, které nejsou vyjmenovány v předchozím výčtu.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 10 odst. 3 písm. a) a b) ► Novela upravila limit pro osvobození úhrnu vyjmenovaných ostatních příjmů z předchozích 30 000 Kč na 50 000 Kč a naopak snížila limit pro jednotlivé druhy příjmů z výher z hazardních her z dosavadního 1 000 000 Kč na nových 50 000 Kč.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 10 odst. 3 písm. c) bod 5 ► Původní limit 15 000 Kč pro osvobození příjmů nabytých příležitostně od téhož poplatníka ve zdaňovacím období byl upraven na nový úhrnný limit 50 000 Kč.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

ňovacím období nepřevyšuje částku **50 000 Kč**.

(4) Základem daně (dílčím základem daně) je příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Jsou-li výdaje spojené s jednotlivým druhem příjmu uvedeným v odstavci 1 vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží. Plynou-li příjmy podle odstavce 1 písm. h) bodu 1 a písm. ch) ze zdrojů v zahraničí, je základem daně (dílčím základem daně) příjem nesnížený o výdaje. Jde-li o příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, lze výdaje uplatnit podle § 7 odst. 7 písm. a). Poplatník, který uplatňuje výdaje podle § 7 odst. 7 písm. a), je povinen vždy vést záznamy o příjmech. Příjmy plynoucí ze splátek na základě uzavřené kupní smlouvy nebo ze zálohy na základě uzavřené smlouvy o budoucím prodeji nemovité věci se zahrnou do dílčího základu daně za zdaňovací období, ve kterém byly dosaženy. Plynou-li příjmy podle odstavce 1 písm. k), jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36). **Příjem poplatníka, kterému plyne příjem podle odstavce 1 písm. a) z chovu včel a u kterého nepřekročí ve zdaňovacím období počet včelstev 50, je částka 1 000 Kč na jedno včelstvo. Příjem podle odstavce 1 písm. q) je také kursový zisk při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně, nejedná-li se o účet zahrnutý v obchodním majetku, s výjimkou kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně na evropském regulovaném trhu nebo na obdobném zahraničním regulovaném trhu, na kterém se obchody s těmito měnami uskutečňují.**

(5) U příjmů podle odstavce 1 písm. b) je výdajem cena, za kterou poplatník věc prokazatelně nabyt, a jde-li o věc nabytou bezúplatně, cena určená podle zvláštního právního předpisu o oceňování majetku^{1a)} ke dni nabytí. Jde-li o hmotný majetek odpisovaný podle § 26 a následujících, který byl zahrnut do obchodního majetku pro výkon činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, nebo sloužil k nájmu, je výdajem zůstatková cena podle § 29 odst. 2. Jde-li o věc získanou směnou nebo výhrou, vychází se z ceny podle zvláštního předpisu^{1a)} (§ 3 odst. 3). Výdajem jsou též částky prokazatelně vynaložené na technické zhodnocení, opravu a údržbu věci, včetně dalších výdajů souvisejících s uskutečněním prodeje s výjimkou výdajů na osobní potřebu poplatníka. K hodnotě vlastní práce poplatníka na věci, kterou si sám vyrobil nebo vlastní prací zhodnotil, se při stanovení výdajů nepřihlíží. U příjmů z úplatného převodu cenných papírů lze kromě nabývací ceny akcie nebo kmenového listu a pořizovací ceny ostatních cenných papírů uplatnit i výdaje související s uskutečněním úplatného převodu a platby za obchodování na trhu s cennými papíry při pořízení cenných papírů. Výdaje, které převyšují příjem podle odstavce 1 písm. b), c), f) a g) v tom zdaňovacím období, kdy poprvé plynou splátky nebo zálohy na prodej věci, na budoucí prodej nemovité věci nebo na prodej účasti na společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, podílu na základním kapitálu družstva nebo pohledávky podle § 33a zákona o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, mohou být uplatněny v tomto zdaňovacím období až do výše tohoto příjmu. Jestliže příjem plyne i v dalších zdaňovacích obdobích, postupuje se obdobně, a to až do výše celkové částky, kterou lze podle tohoto ustanovení uplatnit. U příjmů podle odstavce 1 písm. b) je výdajem vrácené záloha, i když je vrácena v jiném zdaňovacím období. U příjmu plynoucího z odvolání daru je výdajem úhrada za zhodnocení daru. U příjmů podle odstavce 1 písm. h) bodů 2 až 6 je výdajem pouze vklad do hazardní hry.

(6) U příjmů podle odstavce 1 písm. c), f) a g) se za výdaj považuje nabývací cena podílu. Výdajem není podíl na majetku družstva převedený v rámci transformace družstev podle zvláštního předpisu¹³⁾ s výjimkou podílu nebo jeho části, který je náhradou podle zvláštních předpisů,²⁾ a s výjimkou dalšího podílu na majetku družstva,¹³⁾ je-li vydán ve věcném nebo nepeněžitěm plnění. Při přeměně investičního fondu na otevřený podílový fond, při přeměně uzavřeného podílového fondu na otevřený podílový fond, při změně obhospodařovatele podílového fondu, při sloučení a splynutí podílových fondů a při sloučení, splynutí a rozdělení investičního fondu se za nabývací cenu akcie nebo podílového listu u téhož poplatníka považuje nabývací cena podílu na původním investičním fondu. U příjmů z převodu jmění na společníka se za výdaj považuje nabývací cena podílu nebo pořizovací cena cenných papírů, převzaté dluhy, které byly následně uhrazeny, a uhrazené vypořádání, i když k uhrazení dojde v jiném zdaňovacím období než v tom, v němž plyne příjem z převodu jmění na společníka. U příjmů z vypořádání se za výdaj považuje nabývací cena podílu nebo pořizovací cena cenných papírů.

(7) Důchod podle občanského zákoníku se považuje za základ daně (dílčí základ daně) po snížení o částku pořizovací ceny rovnoměrně rozdělenou na období pobírání důchodu. Toto období se stanoví jako střední délka života účastníka podle úmrtnostních tabulek Českého statistického úřadu v době, kdy důchod začne poprvé pobírat.

(8) Příjem podle odstavce 1 písm. f) a g) je také kladný rozdíl mezi oceněním majetku podle zvláštního právního předpisu^{1a)} a výši jeho hodnoty zachycené v účetnictví obchodní korporace při zániku členství v obchodní korporaci, pokud je podíl na likvidačním zůstatku nebo vypořádací podíl vypořádáván v nepeněžitelné formě. Pokud členovi obchodní korporace při zániku jeho účasti v ní vznikne vedle práva na vypořádací podíl v nepeněžitelné formě současně i dluh vůči obchodní korporaci, sníží se tento kladný rozdíl o výši dluhu. Příjmy podle odstavce 1 písm. f), g), h) bodu 1, ch) a o) s výjimkou příjmů z podílu na likvidačním zůstatku a vypořádacího podílu u společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti plynoucí ze zdrojů na území České republiky jsou samostatným základem daně pro zdanění zvláštní sazbou daně (§ 36). Plynou-li tyto příjmy ze zdrojů v zahraničí, jsou základem daně (dílčím základem daně) podle § 5 odst. 2. Je-li v ceně z veřejné soutěže zahrnuta odměna za užití díla nebo výkonu, sníží se o částku připadající na tuto odměnu základ daně zdaňovaný zvláštní sazbou daně a tato částka se zahrne do příjmů uvedených v § 7. U poplatníků uvedených v § 2 odst. 2, u nichž je sportovní činnost činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, se považují přijaté ceny ze sportovních soutěží za příjmy podle § 7.

(9) Ostatními příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, jsou vždy

- plat prezidenta republiky a víceúčelová paušální náhrada výdajů spojených s výkonem jeho funkce podle zvláštního právního předpisu,^{6g)}
- renta a víceúčelová paušální náhrada poskytovaná bývalému prezidentu republiky podle zákona o zabezpečení prezidenta republiky po skončení funkce.

(10) Plyne-li příjem podle odstavce 8 ze zdrojů v zahraničí, lze tento příjem zahrnout do samostatného základu daně zdaňovaného sazbou daně podle § 16a. Zahrne-li se takový příjem do tohoto základu daně, zahrnou se do tohoto základu daně veškeré příjmy podle odstavce 8 plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Tyto příjmy se nesnižují o výdaje s výjimkou

- příjmů uvedených v odstavci 1 písm. f) a g), které lze snížit o nabývací cenu podílu, a
- ceny z veřejné soutěže, která se sníží o odměnu za užití díla nebo výkonu zahrnutou v této ceně; tato odměna je příjmem ze samostatné činnosti.

§ 11

zrušen

§ 12

Společné příjmy a výdaje

(1) Pokud nejsou společné výdaje související se společnými příjmy ze společnosti, nebo ze společenství jmění rozděleny mezi poplatníky stejně jako společné příjmy, mohou poplatníci uplatnit výdaje pouze v prokázané výši.

(2) Pokud nejsou příjmy a výdaje rozděleny mezi spoluvlastníky podle spoluvlastnických podílů, mohou spoluvlastníci uplatnit výdaje pouze v prokázané výši.

(3) Příjmy a výdaje plynoucí poplatníkovi ze společenství jmění s výjimkou společenství jmění dědiců za dobu jeho trvání se zahrnují do zdaňovacího období, ve kterém společenství jmění zaniklo.

§ 13

Příjmy a výdaje spolupracujících osob

(1) Příjmy a výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení při samostatné činnosti s výjimkou podílu společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti mohou být rozděleny mezi poplatníka a s ním spolupracující osoby, kterými se rozumí

- spolupracující manžel,
- spolupracující osoba žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti,
- člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu.

(2) U spolupracujících osob musí být výše podílu na příjmech a výdaje

Poznámky

§ 10 odst. 4 ► Novela doplnila explicitně za vymezených podmínek osvobození příjmů a specifikovala příjem z kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně, nejedná-li se o účet zahrnutý v obchodním majetku, s výjimkou kursového zisku při směně peněz z účtu vedeného v cizí měně na evropském regulovaném trhu nebo na obdobném zahraničním regulovaném trhu, na kterém se obchody s těmito měnami uskutečňují.
(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

- jích stejná. Příjmy a výdaje se rozdělují tak, aby
- podíl příjmů a výdajů připadající na spolupracující osoby nečinil v úhrnu více než 30 % a
 - částka, o kterou příjmy převyšují výdaje, činila
 - za zdaňovací období nejvýše 180 000 Kč a
 - za každý započatý kalendářní měsíc spolupráce nejvýše 15 000 Kč.
- (3) V případě, že je spolupracující osobou pouze manžel, se příjmy a výdaje rozdělují tak, aby
- podíl příjmů a výdajů připadající na manžela nečinil více než 50 % a
 - částka, o kterou příjmy převyšují výdaje, činila
 - za zdaňovací období nejvýše 540 000 Kč a
 - za každý započatý kalendářní měsíc spolupráce nejvýše 45 000 Kč.
- (4) Příjmy a výdaje nelze rozdělovat
- na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku,
 - na dítě v kalendářních měsících, ve kterých je na něj uplatňováno daňové zvýhodnění na vyživované dítě,
 - na manžela, je-li na něj uplatněna sleva na manžela,
 - na a od poplatníka, který zemřel a
 - na a od poplatníka, jehož daň je rovna paušální dani.

§ 13a a 14
zrušeny

§ 15 Nezdanitelná část základu daně

(1) Od základu daně lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého obcím, krajům, organizačním složkám státu, právními osobám se sídlem na území České republiky, jakož i právními osobám, které jsou pořadatelé veřejných sbírek podle zvláštního zákona,^{14e)} a to na vědu a vzdělávání, výzkumné a vývojové účely, kulturu, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat a jejich zdraví, na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, a politickým stranám, politickým hnutím, evropským politickým stranám nebo evropským politickým nadacím na jejich činnost, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo provozují školy a školská zařízení a zařízení pro péči o toulavá nebo opuštěná zvířata nebo pro péči o jedince ohrožených druhů živočichů, na financování těchto zařízení, dále fyzickým osobám s bydlištěm na území České republiky, které jsou poživateli invalidního důchodu nebo byly poživateli invalidního důchodu ke dni přiznání starobního důchodu nebo jsou nezletilými dětmi závislémi na péči jiné osoby podle zvláštního právního předpisu,^{4f)} na zdravotnické prostředky^{14d)} nejvýše do částky nehrzené zdravotními pojišťovnami nebo na zvláštní pomůcky podle zákona upravujícího poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nejvýše do částky nehrzené příspěvkem ze státního rozpočtu a na majetek usnadňující těmto osobám vzdělá-

ní a zařazení do zaměstnání, pokud úhrnná hodnota bezúplatných plnění ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1 000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 15 % ze základu daně; to neplatí pro zdaňovací období kalendářních let 2020 a 2021, za která lze v úhrnu odečíst vždy nejvýše 30 % základu daně. Obdobně se postupuje u bezúplatných plnění na financování odstraňování následků živelní pohromy, ke kterým došlo na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Jako bezúplatné plnění na zdravotnické účely se hodnota jednoho odběru krve nebo jejích složek dárce, kterému nebyla poskytnuta finanční úhrada výdajů spojených s odběrem krve nebo jejích složek podle zákona upravujícího specifické zdravotní služby, s výjimkou úhrady prokázaných cestovních nákladů spojených s odběrem, oceňuje částkou 3 000 Kč, hodnota odběru orgánu od žijícího dárce se oceňuje částkou 20 000 Kč a hodnota jednoho odběru krvetvorných buněk, s výjimkou úhrady prokázaných cestovních nákladů spojených s odběrem, se oceňuje částkou 20 000 Kč. Ustanovení tohoto odstavce se použije i pro bezúplatné plnění poskytnuté právními nebo fyzickými osobám se sídlem nebo bydlištěm na území jiného členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor než České republiky, pokud příjemce bezúplatného plnění a účel bezúplatného plnění splňují podmínky stanovené tímto zákonem. Poskytnou-li bezúplatné plnění manželé ze společného jmění manželů, může odpočet uplatnit jeden z nich nebo oba poměrnou částí.

(2) Bezúplatné plnění poskytnuté veřejnou obchodní společností nebo komanditní společností se posuzuje jako bezúplatné plnění poskytnuté jednotlivými společníky veřejné obchodní společnosti nebo komplementáři komanditní společnosti a rozdělují se stejně jako základ daně podle § 7 odst. 4 nebo 5.

(3) Od základu daně se odečte částka, která se rovná úrokům zaplaceným ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření,^{4a)} úrokům z hypotečního úvěru poskytnutého bankou, sníženým o státní příspěvek poskytnutý podle zvláštních právních předpisů, jakož i úvěru poskytnutého stavební spořitelnou,^{5b)} bankou v souvislosti s úvěrem ze stavebního spoření nebo s hypotečním úvěrem, a použitým na financování bytových potřeb, pokud se nejedná o bytovou výstavbu, údržbu ani o změnu stavby bytového domu nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, prováděnou v rámci činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, nebo pro účely nájmu. Použije-li se nebo používá-li se bytová potřeba nebo její část k činnosti, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, a nebo k nájmu, lze odečíst úroků po dobu užívání bytové potřeby k uvedeným účelům uplatnit pouze v poměrné výši.

(4) V případě, že účastníky smlouvy o úvěru na financování bytové potřeby je více zletilých osob, uplatní odpočet buď jedna z nich, anebo každá z nich, a to rovným dílem. Jde-li o předmět bytové potřeby uvedený v § 4b odst. 1 písm. a) až c) a e), může být základ daně snížen pouze ve zdaňovacím období, po jehož celou dobu poplatník předmět bytové potřeby uvedený v § 4b odst. 1 písm. a) až c) vlastnil a předmět bytové potřeby uvedený

Poznámky

§ 15 odst. 5 a 6 ► Novela v odstavci 5 navázala na změnu v principech podpory spoření poplatníků na stáří a pojištění dlouhodobé péče, konkrétně na vymezení produktů, které jsou daňově podporovány, v nově vkládaných § 15a, 15b a 15c. I nadále bylo zachováno pravidlo, podle kterého si může poplatník daně z příjmů fyzických osob od základu daně odečíst příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období na své penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění. Nově byl mezi podporované produkty zařazen dlouhodobý investiční produkt a pojištění dlouhodobé péče. Vzhledem k tomu, že v souvislosti se soukromým životním pojištěním je platbou na toto pojištění pojistné a v případě dlouhodobého investičního produktu jde o připsání majetku ve prospěch tohoto produktu, věta druhá v odstavci 5 stanoví, že příspěvkem na produkt spoření na stáří se rozumí i pojistné na soukromé životní pojištění a majetek připsaný ve prospěch dlouhodobého investičního produktu. Příspěvkem na pojištění dlouhodobé péče se rozumí pojistné na toto pojištění.

Změnou oproti předchozímu stavu je, že se stanoví souhrnný limit 48 000 korun, který lze od základu daně odečíst a do kterého se započítávají příspěvky na všechny uvedené produkty. Neplatí tedy již dosavadní samostatný limit 24 000 korun pro příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření a vedle toho samostatný limit 24 000 korun pro příspěvky na soukromé životní pojištění, jako tomu bylo dříve.

Odstavec 6 obsahuje odchylky od obecného pravidla uvedeného v odstavci 5, podle kterého se od základu daně odečítají příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období. Tyto odchylky vyplývají z charakteru některých produktů spoření na stáří. Věta první se týká penzijního připojištění se státním příspěvkem a doplňkového penzijního spoření a přebírá předchozí úpravu obsaženou v § 15 odst. 5 písm. a) a c). Tyto produkty jsou oproti ostatním produktům spoření na stáří specifické tím, že kromě daňové podpory je na ně poskytována i přímá podpora ze státního rozpočtu v podobě státního příspěvku. Státní příspěvek bude nově poskytován v maximální výši 340 Kč měsíčně, a to v případě, že příspěvek poplatníka za daný měsíc činí alespoň 1 700 Kč. V § 15 odst. 6 věta první proto bylo stanoveno, že příspěvky poplatníka na penzijní připojištění a na doplňkové penzijní spoření lze od základu daně odečíst pouze ve výši přesahující částku, od které náleží maximální státní příspěvek, čímž se zabraňuje situaci, kdy by poplatník ke svému příspěvku na uvedené produkty dostal státní příspěvek a zároveň by část příspěvku, na kterou dostal tento příspěvek, mohl také odečíst od základu daně, a tedy by docházelo v této části ke dvojnásobnému zvýhodnění tohoto produktu. Prakticky pravidlo uvedené ve větě první znamená, že pro účely § 15 odst. 5 bude poplatník muset od svého měsíčního příspěvku na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření odečíst částku 1 700 Kč a od základu daně odečíst pouze zůstatnou částku. Pokud je poplatníkův měsíční příspěvek na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření nižší nebo roven 1 700 Kč, odpočet od základu daně podle § 15 odst. 5 nemůže využít.

Věta druhá v odstavci 6 upravila specifickou situaci v případě soukromého životního pojištění, kdy se nemusí příspěvky (pojistné) platit pravidelně každé zdaňovací období, ale jednorázově na celou pojistnou dobu, tedy i na několik zdaňovacích období dopředu. Pro účely odpočtu od základu daně se proto tento příspěvek (pojistné) rozpočítá na jednotlivá zdaňovací období spadající do pojistné doby, a to s přesností na dny. Tím bude příspěvek na soukromé životní pojištění zohledněn v těch zdaňovacích obdobích, do kterých ekonomicky spadá (ačkoli je zaplacen jednorázově, pokrývá pojištění na celou pojistnou dobu), a zároveň bude moci poplatník využít limit 48 000 korun za každé zdaňovací období, ve kterém běží pojistná doba, zvláště, a s tímto limitem tak nebude porovnáváno celé jednorázové pojistné, jako by tomu bylo, kdyby se toto od základu daně odečítalo celé ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zaplacené.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

v § 4b odst. 1 písm. a), c) a e) užíval k vlastnímu trvalému bydlení nebo trvalému bydlení druhého z manželů, potomků, rodičů nebo prarodičů obou manželů a v případě výstavby, změny stavby nebo koupě rozestavěné stavby užíval předmět bytové potřeby k vlastnímu trvalému bydlení nebo k trvalému bydlení druhého z manželů, potomků, rodičů nebo prarodičů obou manželů po splnění povinnosti stanovených zvláštním právním předpisem pro užívání staveb.⁶³⁾ Jde-li o předmět bytové potřeby uvedený v § 4b odst. 1 písm. b), u něhož nebude splněna podmínka zahájení výstavby bytové potřeby do 4 let od okamžiku nabytí pozemku, nárok na uplatnění odpočtu nezdanitelné části základu daně zaniká a příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období, ve kterém k této skutečnosti došlo, jsou částky, o které byl v příslušných letech z důvodu zaplacených úroků z úvěrů základ daně snížen. V roce nabytí vlastnictví však stačí, jestliže předmět bytové potřeby poplatník vlastnil ke konci zdaňovacího období. Jde-li o předmět bytové potřeby uvedený v § 4b odst. 1 písm. d), f), g), může být základ daně snížen pouze ve zdaňovacím období, kdy poplatník byt v nájmu nebo v užívání, jednotku, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, rodinný dům nebo bytový dům získaný podle § 4b odst. 1 písm. d), f), g) užíval k vlastnímu trvalému bydlení nebo k trvalému bydlení druhého z manželů, potomků, rodičů nebo prarodičů obou manželů. Úhrnná částka úroků, o které se snižuje základ daně podle odstavce 3 ze všech úvěrů poplatníků v téže společně hospodařící domácnosti, nesmí překročit 150 000 Kč. Při placení úroků jen po část roku nesmí uplatňovaná částka překročit jednu dvanáctinu této maximální částky za každý měsíc placení úroků.

(5) Od základu daně lze odečíst příspěvky v celkovém úhrnu nejvýše 48 000 Kč zaplacené poplatníkem ve zdaňovacím období na jeho daňově podporované produkty spoření na stáří a daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož je pojistníkem. Příspěvkem na produkt spoření na stáří se rozumí také pojistné na soukromé životní pojištění a majetek připsaný ve prospěch dlouhodobého investičního produktu. Příspěvkem na pojištění dlouhodobé péče se rozumí pojistné na toto pojištění.

(6) V případě příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem a na doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření lze odečíst od základu daně podle odstavce 5 pouze část měsíčního příspěvku, která převyšuje částku, od které náleží nejvyšší státní příspěvek podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření. V případě zaplacení jednorázového pojistného na soukromé životní pojištění se pro účely odstavce 5 za příspěvek zaplacený ve zdaňovacím období trvání pojištění považuje poměrná část jednorázového pojistného připadající na toto zdaňovací období určená s přesností na dny.

(7) ✕

(8) ✕

(7) U poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 se základ daně podle odstavců 1 až 6 snižuje za zdaňovací období, pouze pokud se jedná o poplatníka, který je daňovým rezidentem členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22 činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo 6, nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně.

§ 15a

Produkt spoření na stáří

(1) **Produkt spoření na stáří se pro účely daní z příjmů rozumí**

- penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem,
- doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
- penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění,
- soukromé životní pojištění,
- dlouhodobý investiční produkt.

(2) **Institucí penzijního pojištění se pro účely daní z příjmů rozumí poskytovatel finančních služeb oprávněný k provozování penzijního pojištění, který je**

- provozován na principu fondového hospodaření,
- zřízen pro účely poskytování důchodových dávek mimo povinný důchodový systém¹³⁶⁾ na základě smlouvy nebo na základě jinak sjednané účasti na penzijním pojištění a vykonává činnost z toho vyplývající a
- povoleno a provozuje penzijní pojištění v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a podléhá dohledu příslušného orgánu v tomto státě.

(3) **Soukromým životním pojištěním se pro účely daní z příjmů rozumí pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, na který vznikne nárok nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, sjednaná s pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, ve kterých pojistná částka pro případ dožití, pokud je sjednána, činí nejméně**

- 40 000 Kč, pokud pojistná doba činí nejméně 10 a nejvýše 20 let, nebo
- 70 000 Kč, pokud pojistná doba činí více než 20 let.

Poznámky

§ 15 odst. 7 a 8 ► Z nezdanitelné části daně byly vyňaty členské příspěvky zaplacené odborové organizaci a náklady na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

(Novela zákonem č. 349/2024 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

§ 15a ► Novela v § 15a vymezila produkt spoření na stáří pro účely daní z příjmů. Okruh produktů spoření na stáří uvedený v odstavci 1, odpovídá dosavadním daňově podporovaným produktům uvedeným v § 6 odst. 9 písm. p) a § 15 odst. 5 a 6 v předchozím znění s tím, že do výčtu byl přidán dlouhodobý investiční produkt, který je pro účely daní z příjmů definován v odstavci 5.

Produkt spoření na stáří je podle novely penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění. Penzijní pojištění a instituce penzijního pojištění jsou vymezeny tak, aby se jednalo o obdobu penzijního připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkového penzijního spoření. Soukromé životní pojištění uvedené v odstavci 1 písm. d) je vymezeno v odstavci 3. Nově zařazeným produktem je dlouhodobý investiční produkt, který je vymezen v odstavci 5.

Odstavec 2 vymezil instituci penzijního pojištění, přičemž se přebírá definice z dosavadního § 6 odst. 14. Jediný rozdíl spočívá v tom, že pojem se nedefinuje jen pro účely zákona o daních z příjmů, ale obecně pro účely daní z příjmů, bude tedy použitelný i pro jiné právní předpisy upravující daně z příjmů, např. zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

Odstavec 3 definoval pojem soukromé životního pojištění. Rozumí se jím pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, na který vznikne nárok nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let, a to vždy u pojišťovny, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území některého členského státu EU nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Produkt spoření na stáří tak není pojištění důchodu, ve kterém by byla jako pojistná událost sjednána např. pouze invalidita poplatníka ve třetím stupni, neboť v takovém případě by poplatník nespůlil na stáří, ale pouze pro případ této životní události; pojištění důchodu při invaliditě třetího stupně může daná smlouva obsahovat, vždy však spolu s pojištěním důchodu při dožití se určitého věku. Další podmínka je stanovena pro ta pojištění, ve kterých je sjednaná pojistná částka pro případ dožití. Pokud v pojištění žádná pojistná částka pro případ dožití sjednána není, tato podmínka se neuplatní, jinými slovy, ze soukromého životního pojištění jsou vyloučena pouze ta pojištění, ve kterých je pojistná smlouva pro případ dožití sjednána v nižší výši, než je uvedeno v tomto ustanovení.

U pojištění důchodu se pojistná částka nesjednává, proto byla v odstavci 4 stanovena právní fikce, podle které se u tohoto produktu za pojistnou částku považuje částka odpovídající jednorázovému plnění při dožití, která se vypočítá na základě sjednaného důchodu. Podmínka sjednání pojistné částky určité výše je u soukromého životního pojištění stanovena proto, že u tohoto produktu je účelné daňově podporovat takový typ pojištění, který pojištěnému garantuje výplatu nakumulované částky, neboť jedině tak je naplněn cíl daňové podpory, tj. motivovat k odkládání části úspor na budoucí spotřebu.

Odstavec 5 obsáhl definici dlouhodobého investičního produktu pro účely daní z příjmů. Rozumí se jím nejen dlouhodobý investiční produkt, který může poskytovat banka, spořitelna i úvěrní družstvo, obchodník s cennými papíry, investiční společnost, samosprávný investiční fond a zahraniční osoba s obdobnou činností jako uvedené osoby, ale zákon o daních z příjmů přiznává stejné zacházení také obdobnému produktu poskytovanému zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)

(4) Za pojistnou částku pro případ dožití u pojištění důchodu se pro účely daní z příjmů považuje částka odpovídající jednorázovému plnění při dožití.

(5) Dlouhodobým investičním produktem se pro účely daní z příjmů rozumí dlouhodobý investiční produkt podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu a obdobný produkt poskytovaný zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor.

§ 15b

Daňová podpora produktu spoření na stáří

(1) Produkt spoření na stáří je daňově podporovaný, pokud je sjednáno nebo jinak určeno, že výplata peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu jsou ve prospěch

a) poplatníka, který produkt sjednal, a to pouze

1. po 120 kalendářních měsících od vzniku produktu, nejdříve však v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, a v případě plnění z doplňkového penzijního spoření, na které podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření vzniká nárok dosažením věku o 5 let nižšího, než je jeho důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění, nejdříve v okamžiku dosažení věku o 5 let nižšího, než je jeho důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění,
2. při jeho invaliditě třetího stupně, nebo
3. v souvislosti se zánikem produktu spoření na stáří, nebo

b) jiného poplatníka, a to pouze v případě

1. smrti poplatníka, který produkt sjednal,
2. úplaty poskytovateli tohoto produktu za jeho vedení nebo služby s ním související,
3. odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu

za protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu, ledaže se jedná o odepsání za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, nebo

4. plnění povinnosti stanovené jiným právním předpisem.

(2) Pro účely osvobození příjmu zaměstnance v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na zaměstnancův produkt spoření na stáří není tento produkt daňově podporován tehdy, je-li sjednáno nebo jinak určeno, že v případě smrti zaměstnance jsou výplata peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu ve prospěch tohoto zaměstnavatele.

(3) Zaměstnanec oznámí svému zaměstnavateli, že jeho produkt spoření na stáří přestal být daňově podporovaný nebo že došlo ke skutečnosti, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, do konce kalendářního měsíce, ve kterém k tomu došlo.

(4) K navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří dochází, pokud před uplynutím 120 kalendářních měsíců od jeho vzniku nebo před kalendářním rokem, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku,

a) došlo k výplatě peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal, nejedná-li se o

1. výplatu, plnění nebo odepsání při poplatníkově invaliditě třetího stupně,

2. výplatu, plnění nebo odepsání z důvodu zániku poskytovatele tohoto produktu nebo odnětí povolení k poskytování tohoto produktu poskytovateli, pokud jsou obdrženy naspořené peněžní prostředky a majetek do 1 měsíce od jejich přijetí vloženy na poplatníkův daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu nebo v případě penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího pen-

Poznámky

§ 15b ► § 15b stanovil, za jakých podmínek je tento produkt spoření na stáří daňově podporován, tedy kdy mohou být příspěvky na něj odečteny od základu daně podle § 15 odst. 5 a kdy jsou osvobozeny od daně příspěvky, které na tento produkt svého zaměstnance zasílá zaměstnavatel podle § 6 odst. 9 písm. p). Základní podmínky daňové podpory jsou uvedeny v odstavci 1 a týkají se toho, za jakých podmínek může z produktu spoření na stáří plynout výplata peněžních prostředků nebo plnění nebo, v případě dlouhodobého investičního produktu, může být odepisován majetek z tohoto produktu. Tyto podmínky přitom mají být sjednány nebo jinak určeny, přičemž jiným určením se rozumí typicky stanovení přímo v zákoně upravujícím daný produkt spoření na stáří. Ustanovení rozlišuje pojmy „výplata peněžních prostředků“, „plnění“ a „odepsání majetku“, a to s ohledem na odlišnou povahu jednotlivých produktů spoření na stáří. Podstata penzijního připojištění, doplňkového penzijního spoření, penzijního pojištění a soukromého životního pojištění je taková, že poplatník platí příspěvky osobě, u které má tento produkt zřízen, a po určité době mu plyne nárok na určité plnění z tohoto produktu od této osoby nebo pojistného plnění ze soukromého životního pojištění. V případě dlouhodobého investičního produktu je však situace jiná. Jedná se o produkt poplatníka, v rámci kterého jsou peněžní prostředky a jiný majetek evidovány, přičemž na něj mohou být přepsány i z jiného produktu téhož poplatníka (typicky běžného účtu u banky) a poté dochází k přepsání opačným směrem nebo výplatě peněžních prostředků. Pokud jde o přepsání majetku mezi dvěma účty patřícími témuž poplatníkovi nebo o výběr z účtu, nejedná se o převod vlastnického práva a tedy ani o plnění, ale pouze o nakládání s vlastním majetkem. Proto byla zvolena formulace „výplata peněžních prostředků“ a „odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu“, kterými se v tomto případě rozumí faktické nakládání s peněžními prostředky a jiným majetkem.

Písmeno a) upravilo, za jakých podmínek může být umožněna výplata peněžních prostředků a plnění z produktu a odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu, které plynou ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal, týká se tedy čerpání naspořených prostředků samotným poplatníkem.

Jsou stanoveny tři možnosti časového určení výplaty, plnění nebo odepsání, a to alternativně, tedy produkt nemusí umožňovat výplatu, plnění nebo odepsání ve všech uvedených případech, nikdy však nesmí být umožněna výplata, plnění ani odepsání v jiné situaci než v některé ze tří uvedených.

Písmeno b) stanovilo, za jakých podmínek může být umožněna výplata, plnění nebo odepsání z daňově podporovaného produktu spoření na stáří ve prospěch jiného poplatníka než toho, který produkt sjednal. Smyslem daňové podpory je podporovat poplatníky ve spoření na vlastní stáří. Daňově podporováno není spoření na stáří jiné osoby, proto by obecně z produktu neměly plynout prostředky jiným osobám, vzhledem k fungování produktů však bylo třeba stanovit několik výjimek.

Odstavec 2 doplnil podmínky daňové podpory produktu spoření na stáří, a to pouze pro účely osvobození příspěvků placených zaměstnavatelem na produkt jeho zaměstnance od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 písm. p). Pokud by bylo sjednáno nebo jinak určeno, že v případě smrti zaměstnance poplynou peněžní prostředky nebo plnění z jeho produktu spoření na stáří zaměstnavateli nebo bude majetek z dlouhodobého investičního produktu odepsán ve prospěch tohoto zaměstnavatele, přispíval by tak zaměstnavatel potenciálně na svůj budoucí příjem, což není záměrem daňově podporovat. Vlastní příspěvky na takový produkt spoření na stáří však může poplatník odčítat od svého základu daně podle § 15 odst. 5.

Odstavec 3 stanovil povinnost poplatníka, který je zaměstnancem, tedy kterému plynou příjmy ze závislé činnosti, oznámit svému zaměstnavateli, pokud jeho daňově podporovaný produkt spoření na stáří přestal být daňově podporován nebo pokud došlo ke skutečnosti, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, a to do konce kalendářního měsíce, ve kterém k tomu došlo. Produkt spoření na stáří přestane být daňově podporovaný, pokud přestane splňovat některou z podmínek uvedených v odstavci 1 nebo 2. Skutečnosti, které mají za následek navrácení daňové podpory, byly uvedeny v odstavci 4, a produkt spoření na stáří v jejich důsledku přestává být daňově podporován podle odst. 6 písm. a). Zaměstnavatel tuto informaci potřebuje z důvodu, že je plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti poplatníka a je tedy nutné, aby již nadále s příspěvky, které zaměstnanci na tento produkt platí, nezacházel jako s daňově osvobozenými podle § 6 odst. 9 písm. p), ale zahrnul je do dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti tohoto poplatníka.

Odstavec 4 vymezil situace, kdy je poplatník povinen vrátit daňovou podporu. Způsob vrácení daňové podpory je uveden v odstavci 5. Základním předpokladem vzniku povinnosti vrátit daňovou podporu je, že ještě neuplynulo 120 kalendářních měsíců od vzniku produktu spoření na stáří nebo nenastal kalendářní rok, ve kterém poplatník dosáhl 60 let věku. Po uplynutí obou uvedených okamžiků již k navrácení daňové podpory nikdy nedojde, a to bez ohledu na důvod, ze kterého následně dojde k výplatě peněžních prostředků, plnění z produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu (tedy zda se jedná o „řádnou“ výplatu, plnění nebo odepsání tak, jak jsou domluveny ve smlouvě, nebo zda bude např. produkt vypovězen ze strany poplatníka), případně i bez ohledu na to, že produkt zanikne a k výplatě, plnění ani odepsání nedojde vůbec. K navrácení daňové podpory dochází vždy ve zdaňovacím období, ve kterém nastala některá ze skutečností uvedených v písmenu a), b), c) nebo d), není tedy třeba podávat dodatečná daňová přiznání za předchozí zdaňovací období, ve kterých byla daňová podpora čerpána. Odstavec 5 též stanovil, co se rozumí navrácením daňové podpory produktu spoření na stáří.

Odstavec 6 popsal další důsledky toho, že nastane některá skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, uvedená v odstavci 4. Tyto další důsledky nespočívají v navrácení dříve využitě podpory, ale týkají se budoucího zacházení s takovým produktem.

(Novela zákonem č. 462/2023 Sb., účinnost změny dnem 1. ledna 2024)